

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Heidi Kangasluoma

VAASAN KAUPUNGIN UIMARANNAT;
KUSTANNUKSET JA KEHITTÄMINEN

Tekniikka
2019

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Heidi Kangasluoma
Opinnäytetyön nimi	Vaasan kaupungin uimarannat; kustannukset ja kehittäminen
Vuosi	2019
Kieli	suomi
Sivumäärä	113 + 2 liitettä
Ohjaaja	Asseri Laitinen

Tämä opinnäytetyö käsittelee Vaasan kaupungin viheralueyksikön ylläpitämien uimarantojen kustannuksia sekä niiden kehittämistä. Työssä huomioidaan myös Mustasaaren kunnan uimarantojen vaikutus uimarantojen kunnossapitoon Vaasan ja Mustasaaren mahdollisen kuntaliitoksen myötä. Opinnäytetyö antaa viheralueyksikölle tietoa uimarannoista aiheutuvien kustannusten suuruudesta ja niiden muodostumisesta. Työssä esitetyjä kehitysehdotuksia voidaan käyttää apuna uimarantoja ja niiden hoitoa kehitettäessä.

Työn taustaa on lähestytty uimarantoja koskevan lainsäädännön avulla. Kustannusten ja kehitysehdotusten määrittämiseksi on työssä kartoitettu uimarantojen nykyinen kunto ja hoitotoimenpiteet. Lasketut kustannukset perustuvat toimeksiantajalta saatuihin selvityksiin ja haastatteluun. Kehitysehdotukset ovat valikoituneet toimeksiantajan toiveiden sekä omien havaintojeni mukaan. Lisäksi tietoa on kerätty erinäisistä internetlähteistä, kirjallisuudesta sekä tekemälläni sähköpostikyselyllä. Sähköpostikyselyllä selvitettiin muiden kaupunkien uimarannoista vastaavien tahojen kokemuksia kunnossapitotoimiin.

Vaasan kaupungin ylläpitämistä uimarannoista muodostuvat kustannukset eivät ole Vaasan mittakaavassa kovin suuri menoerä. Kuntaliitoksen toteutuminen nostaisi kustannuksia kuitenkin merkittävästi. Uimarantojen määrän kasvu sekä pitkät etäisyydet vaatisivat uimarantojen kunnossapidon toteuttamisessa myös uusia ratkaisuja. Kehittämisehdotukset keskittyvät uimarantojen hoitoon, ylläpitoon, saavutettavuuteen, esteettömyyteen sekä ympärivuotiseen hyödyntämiseen. Uimarantojen kävijämääriä kasvatetaan sijoittamalla rannoille erilaisia toimintoja. Uimarantoja kehittämällä pyritään edistämään niiden turvallisuutta ja soveltuvuutta eri käyttäjäryhmille sekä tehostamaan niiden hoitoa.

ABSTRACT

Author	Heidi Kangasluoma
Title	Beaches in the City of Vaasa; Costs and Development
Year	2019
Language	Finnish
Pages	113 + 2 Appendices
Name of Supervisor	Asseri Laitinen

This thesis deals with the costs and development suggestions concerning the beaches taken care of by the City of Vaasa. The objective of this thesis was to gather information about the amount and formation of the costs and development suggestions to be implemented. Presented suggestions can be used in developing the beaches and their management. The possibility of municipal amalgamation between Vaasa and Mustasaari and its effects to maintenance of beaches has also been taken into account.

The topic was approached from the legal point of view. To define the costs and development suggestions the current condition of the beaches and management measures were surveyed. The calculated costs are based on the client's statements and interviews. Development suggestions were created according to the client's needs and my own observation. The data were also collected from internet sources, literature and survey. The aim of the survey was to find out the management measures used by other cities.

The costs concerning the beaches taken care of by the City of Vaasa are not that great item of expenditure. The possible merger between Vaasa and Mustasaari increases the costs significantly. The increase in the number of beaches as well as long distances also require new solutions for the management of the beaches. The main development suggestions concern the maintenance of the beaches, accessibility, competence and year-round usage. The number of visitors has increased due to investing in various activities on the beaches. The development of the beaches aims to promote their safety and suitability to different users, and improve their maintenance.

Keywords Development, costs and beaches

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	11
2	LAINSÄÄDÄNTÖ, VIRANOMAISMÄÄRÄYKSET JA OHJEET	13
3	VAASAN KAUPUNGIN YLLÄPITÄMÄT UIMARANNAT	15
	3.1 Hietasaaren uimaranta.....	18
	3.2 Ahvensaaren uimaranta.....	22
	3.3 Kustaanlinnan uimaranta	24
	3.4 Mansikkasaaren uimaranta.....	26
	3.5 Strömsön uimaranta	28
	3.6 Vikingan uimaranta.....	29
	3.7 Isolahden uimaranta	30
	3.8 Paratiisisaaren uimaranta	31
	3.9 Kronvikin uimaranta	32
	3.10 Vähänkyrön uimarannat.....	34
4	MUSTASAAREN UIMARANNAT.....	37
	4.1 Björköbyn uimaranta	39
	4.2 Fjärdskärin uimaranta	40
	4.3 Grönvikin uimaranta	41
	4.4 Norra Vallgrundin uimaranta.....	42
	4.5 Södra Vallgrundin uimaranta, Bullerås.....	43
	4.6 Södra Vallgrundin uimaranta, Sommarösund.....	44
	4.7 Raippaluodon uimaranta	45
	4.8 Vistanin uimaranta	46
	4.9 Köklotin uimaranta	47
	4.10 Carpellan uimaranta	49
	4.11 Petsmon uimaranta.....	50
	4.12 Österhankmon uimaranta	51
	4.13 Tuovilan uimaranta	52
	4.14 Sulvan maauimala.....	53

5	UIMARANTOJEN KUNNOSSAPITO VAASASSA	55
5.1	Hoito- ja ylläpitotoimet.....	55
5.2	Kustannukset.....	56
5.3	Kuntaliitoksen vaikutus uimarantoihin	61
5.3.1	Vaikutukset kustannuksiin	63
6	VAASAN UIMARANTOJEN KEHITTÄMINEN.....	66
6.1	Sähköpostikyselyn toteuttaminen	66
6.1.1	Uimarantojen määrä.....	67
6.1.2	Syväpuhdistus	68
6.1.3	Koirien kieltäminen.....	76
6.1.4	Hanhien karkottaminen	78
6.1.5	Muut huomiot.....	83
6.2	Yksittäisten uimarantojen kehittäminen	84
6.2.1	Ukkokari.....	84
6.2.2	Strömsö	88
6.2.3	Talviuintipaikka	89
6.3	Yleinen kehittäminen	90
6.3.1	Hoito ja ylläpito: lisättävä hiekka	90
6.3.2	Hoito ja ylläpito: käymälät.....	90
6.3.3	Hoito ja ylläpito: ilkivalta	93
6.3.4	Saavutettavuuden edistäminen	94
6.3.5	Esteettömyyden edistäminen.....	95
6.3.6	Leikki-, kuntoilu- ja pelivälineiden lisääminen	98
6.3.7	Ympärivuotinen hyödyntäminen.....	102
6.3.8	Kävijämäärien seuranta.....	103
6.3.9	Internetsivujen päivittäminen.....	104
7	YHTEENVETO	106
8	POHDINTA.....	108
	LÄHTEET.....	110

LIITTEET

KUVA- JA TAULUKKOLUETTELO

Kuva 1. Vaasan kaupungin ylläpitämät uimarannat: 1. Hietasaari, 2. Paratiisisaari, 3. Kustaanlinna, 4. Ahvensaari, 5. Kronvik.	16
Kuva 2. Vaasan kaupungin ylläpitämät uimarannat: 6. Strömsö, 7. Isolahti, 8. Vikinga, 9. Mansikkasaari.....	17
Kuva 3. Vaasan kaupungin ylläpitämät uimarannat: 10. Merikaarto pohjoisranta, 11. Merikaarto eteläranta.	17
Kuva 4. Hietasaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	18
Kuva 5. Hietasaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	19
Kuva 6. Kahvilarakennus Hietasaaren uimarannalla. (Heidi Kangasluoma).....	20
Kuva 7. Esteetön uimalaituri Hietasaaren uimarannalla. (Heidi Kangasluoma)..	21
Kuva 8. Ahvensaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	22
Kuva 9. Ahvensaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	23
Kuva 10. Kustaanlinnan uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	24
Kuva 11. Kustaanlinnan uimarannan naisten uimahuone. (Heidi Kangasluoma)	25
Kuva 12. Kustaanlinnan uimahuone "sisältä". (Heidi Kangasluoma).....	26
Kuva 13. Mansikkasaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	27
Kuva 14. Strömsön uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	28
Kuva 15. Vikingan uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	29
Kuva 16. Vikingan uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	30
Kuva 17. Isolahden uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	31
Kuva 18. Paratiisisaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	32
Kuva 19. Kronvikin uimarannan matala ranta. (Heidi Kangasluoma).....	33
Kuva 20. Kronvikin uimarannan syvä ranta. (Heidi Kangasluoma)	33
Kuva 21. Merikaarto pohjoisranta. (Heidi Kangasluoma)	35
Kuva 22. Merikaarto eteläranta. (Heidi Kangasluoma).....	35
Kuva 23. Mustasaaren kunnan uimarannat: 1. Björköby, 2. Vistan, 3. Bullerås, 4. Sommarösund, 5. Norra Vallgrund, 6. Raippaluoto, 7. Fjärdskär, 8. Grönvik, 9. Köklot, 10. Petsmo, 11. Österhankmo.	38

Kuva 24. Mustasaaren kunnan uimarannat: 12. Carpella, 13. Sulvan maauimala, 14. Tuovila.	38
Kuva 25. Björköbyn uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	39
Kuva 26. Fjärdsjärin uimarannan taustalla näkyy Raippaluodon silta. (Heidi Kangasluoma)	40
Kuva 27. Grönvikin uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	41
Kuva 28. Norra Vallgrundin uimaranta satamaan päin. (Heidi Kangasluoma) ...	42
Kuva 29. Norra Vallgrundin uimaranta merelle päin. (Heidi Kangasluoma)	43
Kuva 30. Bulleråsin uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	44
Kuva 31. Sommarösundin uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	45
Kuva 32. Raippaluodon uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	46
Kuva 33. Vistanin uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	47
Kuva 34. Köklotin uimarannan pukusuojat soveltuvat maisemaan. (Heidi Kangasluoma)	48
Kuva 35. Köklotin uimaranta. (Heidi Kangasluoma).....	48
Kuva 36. Carpellan uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	49
Kuva 37. Petsmon uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	51
Kuva 38. Österhankmon uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	52
Kuva 39. Tuovilan uimaranta. (Heidi Kangasluoma)	53
Kuva 40. Sulvan maauimala. (Heidi Kangasluoma)	54
Kuva 41. Vaasan ja Mustasaaren väestöennuste 2015–2040.	63
Kuva 42. Kyselyyn vastanneiden uimarantojen määrät.	68
Kuva 43. Hiekan syväpuhdistuksen prosentuaalinen jakautuminen.	69
Kuva 44. P.F.G. Delfino beachcleaner.	72
Kuva 45. Sandmaster.....	73
Kuva 46. BeachTech Marina.	74
Kuva 47. BeachTech 2000.	74
Kuva 48. H. Barber & Sons Surf Rake 400 HD.....	75
Kuva 49. Koirien uimarannat kaupungeissa.....	77
Kuva 50. Kelluva hanhen karkotus -valo maksaa noin 350 euroa. (Away With Geese).....	82
Kuva 51. Ukkokari on paikallisten suosima uimapaikka. (Heidi Kangasluoma). 85	

Kuva 52. Ukkokarin asemakaava, VL: lähivirkistysalue, VV: uimaranta-alue, pp/h: yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jossa huoltoajo sallittu, y: vesialueen ylittävä kevyen liikenteen yhteys. (Vaasan kaupunkisuunnittelu 2009).....	86
Kuva 53. Korvaavien uimarantojen sijainnit maankohoamisen seurauksena.	88
Kuva 54. Biolanin Kompostikäymälä eco Mustasaaren uimarannalla. (Heidi Kangasluoma)	92
Kuva 55. Esteetön käymälä. (Remeo Oy)	96
Kuva 56. Uimasyvyyteen johtava veteenmenoluiska. (SuRaKu-opas).....	97
Kuva 57. 1–3 vuotiaille, Kaskelotti. (Lappset Group Oy)	99
Kuva 58. Yli 4 vuotiaille, Aallokko. (Lappset Group Oy).....	99
Kuva 59. Yli 2 vuotiaille, Froggy. (Lappset Group Oy)	100
Kuva 60. Back'n Abs. (Lappset Group Oy).....	101
Kuva 61. Air Walker. (Lappset Group Oy).....	101
Kuva 62. Syklerin tapainen laskuri toimisi myös informaatiopilarina uimarannoilla. (Sykleri - tuotekehitys ja prototyyppi, Olli Heiskanen, 2014) .	104
Taulukko 1. Uimarantojen kokonaiskustannukset (2018).....	58
Taulukko 2. Vaasan ja Mustasaaren ennakkoväkiluvut 12/2018 sekä väestönmuutos 12/2017–12/2018.	62
Taulukko 3. Hiekan syväpuhdistuksen suorittaminen.	68
Taulukko 4. Syväpuhdistuslaitteiden vertailua.	71
Taulukko 5. Keinoja koirien kieltämiseksi uimarannoilla.....	76

LIITELUETTELO

LIITE 1. Vaasan ja Mustasaaren uimarantojen varustetasot.

LIITE 2. Sähköpostikysely 19.2.2019 ja 25.2.2019.

1 JOHDANTO

Vaasassa on yhdeksän uimarantaa, joita ylläpidetään Vaasan kaupungin toimesta. Näistä viisi on sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön mukaisia yleisiä uimarantoja. Loput ovat pieniä yleisiä uimarantoja. Vähänkyrön liittyttyä Vaasaan vuoden 2013 alussa, tulivat myös Vähänkyrön kaksi uimarantaa Vaasan kaupungin hoidettavaksi.

Vaasan kaupungin ylläpitämien uimarantojen kunnossapito on siirtynyt vuodesta 2018 alkaen Vaasan kaupungin viheralueyksikön vastuulle. Aiemmin ne ovat olleet Vaasan kaupungin liikuntapalveluiden alla. Tämä selvitys käsittelee Vaasan kaupungin ylläpitämien uimarantojen kunnossapidosta aiheutuvia kustannuksia sekä kehitysehdotuksia uimarantojen hoidon ja käytön parantamiseksi.

Huomioin tässä selvityksessä myös mahdollisen kuntaliitoksen Vaasan ja Mustasaaren välillä. Lähimmät arviot kuntaliitoksen mahdolliselle toteutumiselle on esitetty vuodelle 2020. Tarkastelen työssäni Mustasaaren kunnan uimarantojen vaikutusta kustannuksiin.

Työni taustaa olen lähestynyt aiemmin laadittujen raporttien, selvitysten ja ohjeiden pohjalta. Työn teoreettinen osuus perustuu uimarantoja koskeviin säädöksiin ja määräyksiin. Tutkimusosiossa tietoa on saatu aiemmin laadituista selvityksistä ja raporteista, omista kokemuksistani, tehdyistä vierailuista uimarannoilla, sähköpostikyselyllä sekä työn toimeksiantajan kanssa käydyistä keskusteluista.

Idea opinnäytetyöni aiheesta tuli työn toimeksiantajalta, Vaasan kaupungin viheralueyksiköltä. Viheralueyksikkö vastaa kaupungin viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja hoidosta kaupungin ja sen asukkaiden viihtyvyyden parantamiseksi. Viheralueisiin luetaan muun muassa puistot, leikkikentät, kukkaistutukset, metsät sekä koirapuistot. Kesätyöni kuluvan vuoden aikana viheralueyksikössä lisäsi henkilökohtaista kiinnostustani aiheeseen toimiessani uimarantoja hoitavien kesätyöntekijöiden apputyönjohtajana.

Aiheen ajankohtaisuuden sekä aiemman tiedon vähäisyyden vuoksi viheralueyksikkö haluaa saada tietoa uimarantojen hoitoon ja ylläpitoon menevien kustannus-

ten määrästä sekä ideoita uimarantojen kehittämiseen tulevaisuudessa. Uimarantojen kehittämisellä voidaan palvella paremmin kaikkia kaupungin asukkaita sekä samalla lisätä uimarantojen viihtyisyyttä. Tämän selvityksen tavoitteena on avata näitä uimarantojen hoitoon ja ylläpitoon liittyvien kustannusten muodostumista, sekä antaa kehitysideoita, jotka voidaan kohtuullisin kustannuksin toteuttaa. Selvityksen tarkoituksena on antaa mahdollisimman laaja käsitys Vaasan uimarantojen kehittämismahdollisuuksista ja muodostuvista kustannuksista sekä antaa samalla toteutettavissa olevaa käytännön tietoa uimarantojen kunnossapitoon ja kehittämiseen liittyen.

2 LAINSÄÄDÄNTÖ, VIRANOMAISMÄÄRÄYKSET JA OHJEET

Useat lait, viranomaisten määräykset sekä ohjeet koskevat uimarantojen kunnossapidon toteuttamista. Uimarantojen hoitoa, ylläpitoa, varustetasoa sekä veden laatua valvotaan näiden avulla.

Terveydensuojelulaissa ja -asetuksessa (763/1994 ja 1280/1994) on annettu yleisiä määräyksiä uimarantoja ja niiden vedenlaadun tarkkailua koskien. Uimarannat tulee suunnitella, varustaa ja kunnossapitää siten, ettei niillä oleskelusta aiheudu terveydellistä haittaa. /1/

Järjestyslaki (612/2003) määrittelee uimarannan yleiseksi paikaksi, jota myös täten koskevat kaikki järjestyslaissa annetut määräykset, esimerkiksi turvallisuuden vaarantamisesta tai häiriön aiheuttamisesta. Myös koirien oleminen yleisillä uimarannoilla on lain nojalla kiellettyä. /2/

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) tarkoituksena on ohjata alueiden käyttöä sekä rakentamista luoden edellytykset hyvälle elinympäristölle. Kunnan yleis- ja asemakaavoissa tulee ottaa huomioon virkistykseen soveltuvien alueiden, kuten uimarantojen riittävyys. /3/

Liikuntalain (390/2015) mukaan kunnalla on vastuu luoda edellytykset kuntalaisien liikunnalle kehittämällä sekä alueellista, että paikallista yhteistyötä sekä ottamalla huomioon erityisryhmät. Kunnalla on myös vastuu liikuntapaikkojen rakentamisesta ja ylläpidosta. /4/

Pelastuslaissa (379/2011) säädetään muun muassa onnettomuuksien ehkäisemisestä, niihin varautumisesta, seurauksien rajoittamisesta sekä pelastustoimintaan osallistumisesta. Uimarantojen osalta tällä tarkoitetaan, että rannalla on oltava yksi pelastusrenkas sataa metriä rantaa kohden, mahdollisesti pelastusvene sekä merkitty pelastustie. Pelastustien on oltava esteetön, eikä sille saa pysäköidä ajoneuvoja. Myös avotulen teosta määrätään laissa. /5/

Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) säätelee kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden turvallisuutta. Laki käsittää kunnan tarjoamat palvelut, kuten uimarannat ja leikkikentät. Laki säätelee uimarantojen yksityisiä ja julkisia palveluita. Toiminnanharjoittaja on velvollinen huolehtimaan, ettei uimarannoilla aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Toiminnanharjoittajan tulee myös arvioida riskit sekä tiedottaa niistä uimarannan käyttäjille. /6/

Uimavesidirektiivissä (2006/7/EY) säädetään uimavesien laadun hallinnasta, seurannasta ja luokituksesta sekä sen tiedottamisesta. EU-uimarannoilta (sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 177/2008 mukaisilta yleisiltä uimarannoilta) tulee ottaa yksi uimavesinäyte ennen uimakauden alkua, ja vähintään kolme uimakauden aikana. Pieniltä yleisiltä uimarannoilta (sosiaali- ja terveysministeriön asetus 354/2008) otetaan vähintään kolme uimavesinäytettä uimakauden aikana. EU-uimarannoista on laadittava direktiivin mukaiset uimavesiprofiilit. /7/

Opetusministeriön liikuntapaikkajulkaisu *Uimarantaopas* antaa suosituksia uimarantojen suunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa varten. Teos käsittelee talviuintipaikkoja sekä yleisiä uimarantoja, jotka jaetaan hyvin varustetuiksi ja vähimmäisvarustetuiksi. Huomiota on kiinnitetty myös uimarantojen turvallisuuteen ja esteettömyyteen. /8/

RT-kortiston julkaisussa *Uimarannat ja talviuimapaikat* (RT 97-10942) esitetään yleisiä ohjeita uimarantojen suunnitteluun ja rakentamiseen. Tarkemmin aiheutta on käsitelty *Uimarantaoppaassa*. /9/

3 VAASAN KAUPUNGIN YLLÄPITÄMÄT UIMARANNAT

Vaasassa on viisi yleistä uimarantaa, joita ylläpidetään Vaasan kaupungin toimesta. Yleisellä uimarannalla tarkoitetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (177/2008) 2 pykälän mukaan sellaista uimarantaa, jolla odotetaan kunnan terveydensuojeluviranomaisen mukaan uivan uimakauden aikana huomattava määrä ihmisiä, eikä uimarannalle ole annettu kokonaista uimakautta koskevaa uimakieltoa tai muuta ohjetta, jonka mukaan uiminen uimakauden aikana ei ole suositeltavaa. Uimarannasta on lisäksi tehty terveydensuojelulain (763/1994) mukainen ilmoitus. /10/ Vaasassa uimakausi on määritelty ajanjaksolle 15.6.–31.8. Yleiset uimarannat Vaasassa ovat Hietasaari, Ahvensaari, Kustaanlinna, Mansikkasaari sekä Strömsö.

Uimarannoista, joilla käy huomattava määrä uijia uimakauden aikana, tulee laatia EU:n uimavesidirektiivin (2006/7/EY) mukaiset uimavesiprofiilit. Uimavesidirektiivi edellyttää seuraamaan ja arvioimaan uimaveden laatua sekä ilmoittamaan tulokset ja uimaveden laatua heikentävät lähteet uimavesiprofiilissa. Uimavesidirektiivi edellyttää myös uimaveden laadun luokituksen sekä siitä tiedottamisen. Uimavesi luokitellaan huonoksi, riittäväksi, hyväksi tai erinomaiseksi. /7/

Yleisten uimarantojen lisäksi Vaasassa on kuusi sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (354/2008) mukaista pientä yleistä uimarantaa. Pienellä yleisellä uimarannalla tarkoitetaan asetuksen 2 pykälän mukaan sellaista yleistä uimarantaa, jossa ei odoteta uivan huomattavaa määrää ihmisiä kunnan terveydensuojeluviranomaisen mukaan, ja josta on tehty terveydensuojelulain (763/1994) mukainen ilmoitus. /11/ Näistä kaupungin ylläpitämiä uimarantoja on neljä: Vikinga, Isolahti, Paratiisisaari ja Kronvik. Vähänkyrön liityttyä Vaasaan vuoden 2013 alussa, tulivat myös Vähänkyrön kaksi pientä yleistä uimarantaa Vaasan kaupungin hoidettaviksi.

Vaasa on merenrantakaupunki, joten sen uimarannat sijaitsevat Vähänkyrön läpi virtaavan Kyrönjoen varren uimarantoja lukuun ottamatta meren rannalla. Uimarantojen sijainnit Vaasan kartalla on esitetty kuvissa 1–3. Kolme uimarantaa sijaitsee aivan Vaasan keskustan tuntumassa, alle puolentoista kilometrin säteellä

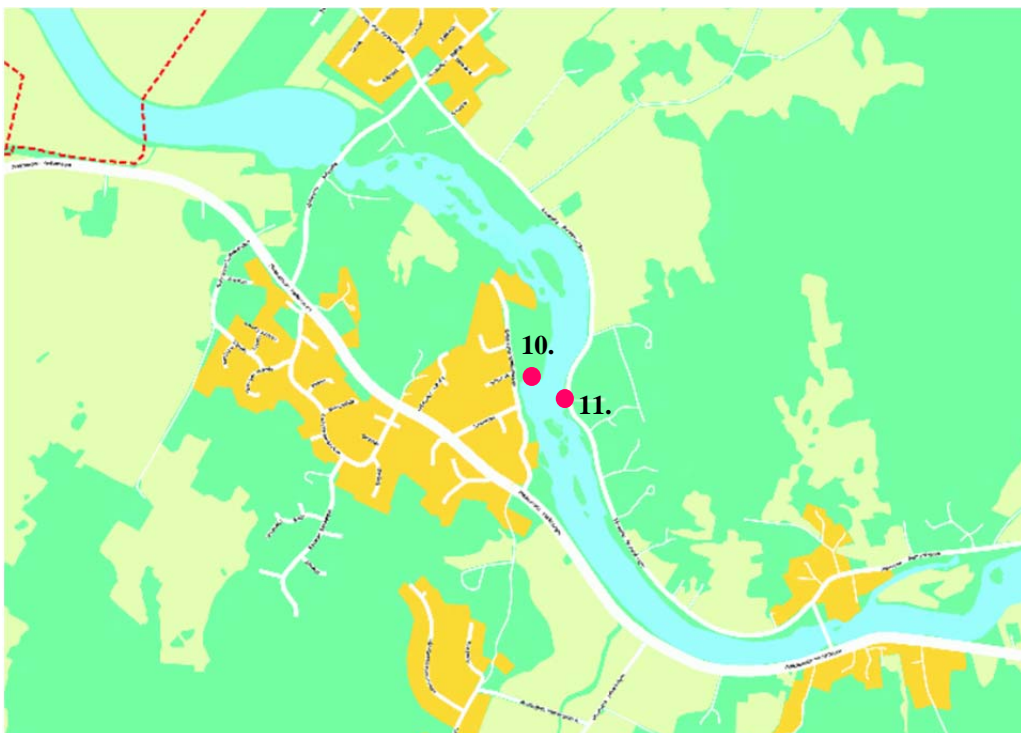
torilta. Kolmen kilometrin säteellä torilta on jopa seitsemän uimarantaa. Strömsön ja Kronvikin uimarannat sijaitsevat noin kymmenen kilometrin päässä Vaasan torilta. Kauimpana, noin kahdenkymmenen kilometrin päässä, sijaitsevat Vähänkyrön uimarannat.

Kuva 1. Vaasan kaupungin ylläpitämät uimarannat: 1. Hietasaari, 2. Paratiisisaari, 3. Kustaanlinna, 4. Ahvensaari, 5. Kronvik.

Kuva 2. Vaasan kaupungin ylläpitämät uimarannat: 6. Strömsö, 7. Isolahti, 8. Vikinga, 9. Mansikkasaari.

Kuva 3. Vaasan kaupungin ylläpitämät uimarannat: 10. Merikaarto pohjoisranta, 11. Merikaarto eteläranta.

Vaasan uimarannat kattavat melko tasaisesti koko rantaviivan. Pisimmät matkat uimarannoille tulevat Vaasan sisä- ja itäosista, mantereen puolelta. Uimarannat ovat saavutettavissa autolla, jalan, pyöräillen sekä kohtuullisen matkan päähän myös julkisilla kulkuvälineillä. Vaasan kaupungin ylläpitämistä uimarannoista Hietasaari täyttää nykyiseltä varustetasoltaan hyvin varustellun uimarannan vaatimustason (Liite 1). Muut uimarannat luetaan vähimmäisvarustetuiksi rannoiksi.

3.1 Hietasaaren uimaranta

Hietasaaren uimaranta (Kuvat 4 ja 5), eli Hietasaari (ruotsiksi Sandö), sijaitsee Pohjoisella kaupunginselällä Hietasaari nimisessä saarella. Hietasaaren johtaa liittymätie Vaskiluodon ja Keskustan väliseltä Vaskiluodonsillalta, E12-tieltä. Uimarannan välittömässä läheisyydessä on pysäköintialue, jonka lähimmät paikat ovat varattu invapysäköinnille. /12/

Kuva 4. Hietasaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Kuva 5. Hietasaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Hietasaaren uimaranta on Vaasan suurin. Uimaranta on rantatyyppiltään osittain luonnon muokkaama ja osittain rakennettu. Hiekkarannan pituus on 300 metriä. Uimarannalla ei ole kasvillisuutta. Rantaa ympäröi kuitenkin puistomaisia ruohikkoalueita ja lehtipuita. /12/

Uimarannan lisäksi Hietasaarella on puisto sekä pienvenesatama. Hietasaari onkin osa Vaasan viheraluejärjestelmää, sekä vapaa-ajan vietolle tärkeä alue. Aivan uimarannan läheisyydessä toimii kahvila Hietasaaren Helmi (Kuva 6). Rannalla on myös SUP Stationin toimipiste, joka vuokraa SUP-lautoja, sekä myy ohjattuja SUP-lautailu-tunteja. Toimipisteen yhteydessä harjoitetaan myös pienimuotoista tuote- ja varustemyyntiä. /12/

Kuva 6. Kahvilarakennus Hietasaaren uimarannalla. (Heidi Kangasluoma)

Hietasaari on suosittu kaikkien ikäryhmien keskuudessa. Tähän vaikuttaa muun muassa veden syvyyden vaihtelu. Rannan eteläosa on matala ja hitaasti syvenevä, minkä vuoksi alue on suosittu etenkin lapsiperheiden keskuudessa. Rannan länsi- ja pohjoisosat ovat selvästi jyrkemmät. Näillä alueilla veden syvyys vaihtelee 3–4 metriin 10–15 metrin päässä rannasta. Lämpiminä päivinä uimareita käy parhaimmillaan 500. Rannalla on kävijöitä kaikkina vuorokauden aikoina. /12/

Uima-alueen pohja on hiekkaa ja soraa. Etäämmällä rannasta se muuttuu mudaksi. Hiekkarannan eteläpäässä on useita kivilohkareita, jotka antavat rannalle sen olemuksen ilmeen. /12/

Päivisin uimarannalla on kaksi rantavalvojaa valvomassa ranta-alueita uimakauden ajan. Uimavalvojat ja heidän tehtävät eivät kuulu viheralueyksikön piiriin, joten valvonnasta aiheutuvia kustannuksia ei ole tässä selvityksessä huomioitu. /12/

Uimakautena Hietasaaren uimarannalla on ilmoitustaulu, jossa on esitetty uimareille tarkoitettuja ohjeita ja tietoja, kuten turvallisuusohjeet, viimeisimmän uima-

veden laadun tutkimustulokset ja tarpeelliset varoitukset ja kiellot, kuten mahdollinen uimakielto. Ilmoitustaulun takapuolella on koirakieltokyltti. Kesän 2018 aikana koirakieltokylttejä lisättiin myös kolmeen muuhun kohtaan hiekkarannan ympärille. Pelastusrenkaita köysineen on kolme kappaletta: yksi hiekka-alueella, yksi pohjoispäässä olevalla laiturilla sekä yksi kesällä 2018 asennetussa uimalaiturissa. Pukusuojan lisäksi rannan kahvilarakennuksessa on pukuhuoneet ja suihkut sekä erilliset WC:t naisille ja miehille. /12/

Tilavuudeltaan 60 litran roska-astioita rannalla on yhteensä 4 kappaletta. Kahvilarakennuksen lähellä sekä pysäköintialueen läheisyydessä on noin 3,7 kuutioiset Pafebox-roska-astiat. Näiden lisäksi puiston puolella on syväkeräysmenetelmällä toimiva Molok-jätesäiliö, jonka vetoisuus on 1,3 kuutiota. Rannalla on sekä pienille lapsille tarkoitettut turvaistuinkeinut että kumilautakeinut suuremmille lapsille. Noin 30 metrin päässä rannasta on kelluva uimalaituri. Rannan pohjoispäässä olevalta laiturilta pääsee portaita pitkin uimaan. Kesällä 2018 kahvilan viereisen kivituhkakäytävän jatkeeksi asennettiin esteetön uimalaituri (Kuva 7). Hyppääminen laiturilta on kielletty useilla kieltomerkeillä. /12/

Kuva 7. Esteetön uimalaituri Hietasaaren uimarannalla. (Heidi Kangasluoma)

3.2 Ahvensaaren uimaranta

Ahvensaaren uimaranta (Kuvat 8 ja 9), eli Ahvensaari (ruotsiksi Abborrön), sijaitsee Eteläisellä kaupunginselällä Suvilahdessa. Noin 150 metrin päässä rannasta on pysäköintialue, johon johtaa kapeahko hiekkatie. /13/

Kuva 8. Ahvensaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Kuva 9. Ahvensaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Ahvensaari sijaitsee rauhallisella paikalla mantereella, metsäisen niemen kärjessä. Ranta on muodostunut osittain maaston muotojen mukaan sekä osittain rakentaen. Ahvensaaren hiekkarannan pituus on noin 100 metriä. Puustoa sekä muuta kasvilisuutta on poistettu runsaasti rannan ympäristöstä vuoden 2008 asuntomessualueetta rakennettaessa uimarannan läheisyyteen. /13/

Ahvensaaren uimaranta on lapsiperheille soveltuva, sillä vesi syvenee hitaasti, olen vain metrin syvää kahdenkymmenen metrin päässä rannasta. Uimarannan pohja on hiekkaa, mutta muuttuu etäämmällä mudaksi. Johtuen rannan metsäisestä maastosta, on ranta-alueella paljon kivilohkareita. Lämpiminä päivinä uimareita käy parhaimmillaan 200. Rannalla on kävijöitä kaikkina vuorokauden aikoina. /13/

Ahvensaaren uimarannalla on uimakauden aikana ilmoitustaulu, pelastusrenkas köysineen, kaksi 60 litran roska-astiaa, pukusuoja, kemiallinen käymälä, kumilau-takeinut sekä kaksi koirakieltokylttiä. Näistä toinen on ilmoitustaulun takana ja toinen rannan toisessa päässä uimarannalle tultaessa.

3.3 Kustaanlinnan uimaranta

Kustaanlinnan uimaranta (Kuva 10), eli Kustaanlinna (ruotsiksi Gustavsborg) sijaitsee mantereella Hietalahden kaupunginosassa Eteläisellä kaupunginselällä.

/14/

Kuva 10. Kustaanlinnan uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Kustaanlinnan uimaranta on rantatyyppiltään osittain luonnon muokkaama ja osittain rakennettu hiekkaranta, jonka pituus on 50 metriä. Rannalle johtaa Vaasan rannikkoa pitkin kulkeva hiekkainen pyörätie. Pysäköintialue on noin 250 metrin päässä rannasta. Uimarannan ympäristö on metsäinen. /14/

Hitaasti syvenevän veden vuoksi ranta soveltuu lapsille. Veden syvyys 25 metrin päässä rannasta on vajaa kaksi metriä. Lämpiminä päivinä uimareita käy parhaimmillaan 250. Rannalla on kävijöitä kaikkina vuorokauden aikoina. Uimarannan pohja on hiekkaa ja soraa. Etäämmällä uintialueella pohja muuttuu kuitenkin mudaksi. /14/

Kustaanlinnan uimarannalla on uimakautena ilmoitustaulu, pelastusrenkas köysi-
neen, kaksi 60 litran roska-astiaa, pukusuoja, kemiallinen käymälä, kumilautakei-

nut ja kolme koirankieltokylttiä. Koirakieltokyltit ovat jokaisella kulkusuunnalla rannalle tullessa. Kustaanlinnan uimarannalla on myös naisille tarkoitettu uimahuone (Kuvat 11 ja 12). Uimahuoneessa on kaksi pukusuojaa, auringon ottoon varattu alue sekä laiturilta veteen johtavat portaat. /14/

Kuva 11. Kustaanlinnan uimarannan naisten uimahuone. (Heidi Kangasluoma)

Kuva 12. Kustaanlinnan uimahuone "sisältä". (Heidi Kangasluoma)

3.4 Mansikkasaaren uimaranta

Mansikkasaaren uimaranta (Kuva 13) eli Mansikkasaari (ruotsiksi Smulterö) sijaitsee Palosaaren kaupunginosassa Mansikkasaari nimisessä saarella Pohjoisella kaupunginselällä. Uimaranta on muodostunut Mansikkasaaresta Pikisaareen johtavan soratien varteen. /15/

Kuva 13. Mansikkasaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Mansikkasaaren uimaranta on rantatyybiltään osittain luonnon muokkaama ja osittain rakennettu. Hiekkarannan pituus on 100 metriä. Pysäköintialue on rannan välittömässä läheisyydessä. /15/ Rannan lähiympäristö on puistoa, jossa toimii pienvenesatama sekä pieni kioski kesäisin. Toisella puolen saarta on jätteitä vanhasta telakkatoiminnasta.

Mansikkasaaren uimarannan rantaviivan lähellä on syväne, minkä vuoksi uimaranta on nopeasti syvenevä. Syvyys kahdeksan metrin päässä rannasta on kaksi metriä. Syvänteen alkukohta on merkattu veteen poijuköydellä. Uimarannan pohja on hiekkaa. Etäämmällä pohjamateriaali muuttuu mudaksi. Lämpiminä päivinä uimareita käy parhaimmillaan 200. Rannalla on kävijöitä kaikkina vuorokauden aikoina. /15/

Uimakaudella Mansikkasaaren uimarannalla on poijuköyden lisäksi ilmoitustaulu, pelastusrengas köysineen, kaksi 60 litran roska-astiaa, pukusuoja, kemiallinen käymälä, kumilautakeinut sekä koirakieltokyltti.

3.5 Strömsön uimaranta

Strömsön uimaranta (Kuva 14) eli Strömsö (ruotsiksi Strömsö) sijaitsee Västervikin kaupunginosassa melko kapean ja vilkasliikenteisen Västervik strömmersalmen kohdalla. /16/

Kuva 14. Strömsön uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Rantatyypiltään Strömsö on osittain luonnon muokkaama ja osittain rakennettu. Uimarantaan kuuluvat noin 50 metrin hiekkaranta sekä mantereelle päin levittyvä laajahko nurmialue. Rannan ympäristö on sekä puustoinen, että metsäinen. Uimarannan läheisyydessä sijaitsee TV-studiotiloina toimiva Villa Strömsö. Pyräköintialue on sadan metrin päässä uimarannasta, nurmialueen vieressä. Strömsöeseen johtaa hiekkapäällysteinen ajotie. /16/

Hieman kauempana rannasta on syväne, minkä vuoksi vesi syvenee melko nopeasti. Syvyys kahdenkymmenen metrin päässä rannasta on kaksi metriä. Syvänteen alkukohta on merkattu veteen poijuköydellä. Uimarannan pohjamateriaali on pääosin hiekkaa. Pohjoisosassa se on soraa ja kiveä. Lämpiminä päivinä uimareita

käy parhaimmillaan 250. Rannalla on kävijöitä kaikkina vuorokauden aikoina.
/16/

Uimakautena Strömsön uimarannalla on poijuköyden lisäksi ilmoitustaulu, pelastusrengas köysineen, kolme 60 litran roska-astiaa, pukuhuoneet naisille ja miehille, kemiallinen käymälä, kumilautakeinut, koira- ja hevoskieltokyltit. Laitureita uimarannalla on kaksi; yksi kummassakin päässä. Eteläinen laituri on tarkoitettu hyppylaituriksi. Kesän 2018 aikana rannalle lisättiin vielä 240 litrainen jäteastia riittävän jätehuollon varmistamiseksi sekä avotulenteon kieltävä kyltti.

3.6 Vikingan uimaranta

Vikingan uimaranta (Kuvat 15 ja 16) eli Vikinga (ruotsiksi Vikinga) sijaitsee Vikingan kaupunginosassa Isolahden kyljessä.

Kuva 15. Vikingan uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Kuva 16. Vikingan uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Vikingan uimaranta on osittain luonnon muokkaama ja osittain rakennettu hiekkaranta. Rannan pituus on noin 50 metriä. Uimarannan lähiympäristö on puistoinen. Rannan pohjoisosassa on vanha kivilaituri.

Vikingan uimaranta sijaitsee omakotitaloalueella, eikä siellä ole varsinaista pysäköintialuetta. Muutamia autoja mahtuu kuitenkin puiston läpi rannalle johtavan hiekkakäytävän viereen sekä ohikulkevan tien sivuun.

Vikingan uimaranta on loivasti syvenevä, joten se soveltuu myös lapsille. Uima-alueen pohja on hiekkaa. Uimakautena Vikingan uimarannalla on ilmoitustaulu, pelastusrenkas köysineen, kaksi 60 litran roska-astiaa, pukusuoja, kemiallinen käymälä, kumilautakeinut sekä koirakieltokyltti. Kesällä 2018 viheralueyksikkö asensi rantaa ympäröivään puistoon myös pöytä–penkki-ryhmän.

3.7 Isolahden uimaranta

Isolahden uimaranta (Kuva 17) eli Isolahti (ruotsiksi Storviken) sijaitsee Isolahden kaupunginosassa samannimisen lahden pohjukassa.

Kuva 17. Isolahden uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Isolahden uimaranta on osittain luonnon muokkaama ja osittain rakennettu. Hiekkarannan pituus on noin 70 metriä. Rannan lähiympäristö on puistoinen ja manteelelle päin avara. Rannalla on laajempia nurmialueita. Isolahden uimaranta on pyörätien varrella, eikä siellä ole varsinaista pysäköintialuetta.

Uimaranta on hyvin loivasti syvenevä, minkä vuoksi se soveltuu myös lapsille. Uima-alueen pohja on hiekkaa. Uima-alueella on myös muutamia suurempia kiviä ja lohkarkeitä.

Uimakautena Isolahden uimarannalla on ilmoitustaulu, pelastusrenkas köysineen, yksi 60 litran roska-astia, pukusuoja, kemiallinen käymälä, kumilautakeinu ja turvaistuinkeinu sekä koirakieltokyltti.

3.8 Paratiisisaaren uimaranta

Paratiisisaaren uimaranta (Kuva 18) eli Paratiisisaari (ruotsiksi Paradisön) sijaitsee Eteläisellä kaupunginselällä Vaskiluodon saarella keskustan edustalla.

Kuva 18. Paratiisisaaren uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Paratiisisaaren uimaranta on osittain luonnon muokkaama ja osittain rakennettu. Hiekkarannan pituus on noin 60 metriä. Uimaranta sijaitsee aivan hotellin vieressä, joten pysäköintialue on rannan välittömässä läheisyydessä.

Uimarannan lähiympäristö on puustoinen. Hiekkarannalla on useita rantalentopalloverkkoja sekä noin sadan metrin päässä tennis- ja koripallokentät. Uimarannan pohja on liejuinen jo melko lähellä rantaa. Ranta on loivasti syvenevä.

Uimakautena Paratiisisaaren uimarannalla on ilmoitustaulu, pelastusrenkas köysiin, yksi 60 litran roska-astia sekä koirakieltokyltti.

3.9 Kronvikin uimaranta

Kronvikin uimaranta (Kuvat 19 ja 20) eli Kronvik (ruotsiksi Kronvik) sijaitsee Sundomin kaupunginosassa Stråkafladanin rannalla.

Kuva 19. Kronvikin uimarannan matala ranta. (Heidi Kangasluoma)

Kuva 20. Kronvikin uimarannan syvä ranta. (Heidi Kangasluoma)

Kronvikin uimaranta on osittain luonnon muokkaama ja osittain rakennettu. Uimaranta muodostuu kahdesta hiekkarannasta. Niistä pidempi on pituudeltaan noin

35 metriä. Ranta on hyvin loivasti syvenevä, joten se on suosittu lapsiperheiden keskuudessa. Toinen hiekkaranta sijaitsee noin 80 metrin päässä hiekkatien varrella. Vesi on alueella selvästi syvempää, ja uimaan pääsee laituria pitkin. Tämän hiekkarannan pituus on noin 25 metriä. Uima-alueen pohja on hiekkaa.

Uimarannan vieressä on pysäköintialue. Rannan sivuilla on jonkin verran kasvillisuutta. Lähiympäristö on metsäinen. Uimarannan vasemmalla puolella, hiekkatietä vastapäätä sijaitsee Kronvikin venesatama.

Uimakautena Kronvikin uimarannalla on ilmoitustaulu, pelastusrenkas köysineen, yksi 60 litran roska-astia, kolme pukusuojaa; yksi suuremmalla rannalla ja kaksi pienemmällä rannalla, kumilautakeinut sekä koirakieltokyltti.

3.10 Vähänkyrön uimarannat

Vähässäkyrössä sijaitsee kaksi uimarantaa (Kuvat 21 ja 22), Merikaarto pohjoisranta (myös Annalan läntinen uimaranta, ruotsiksi Merikart norra stranden) sekä Merikaarto eteläranta (myös Annalan itäinen uimaranta, ruotsiksi Merikart södra stranden). Rannat sijaitsevat Kyrönjoen molemmin puolin. Uimarannat ovat melko pieniä. Pohjoisranta on näistä kuitenkin suurempi.

Kuva 21. Merikaarto pohjoisranta. (Heidi Kangasluoma)

Kuva 22. Merikaarto eteläranta. (Heidi Kangasluoma)

Uimarannat ovat osittain luonnon muokkaamat ja osittain rakennetut. Pohjoisrannan hiekkarannan pituus on noin 25 metriä ja etelärannan noin 10 metriä. Rantojen lähiympäristö on melko luonnontilaista. Kuitenkin etelärannan vieressä kulkee suurinopeuksinen tie, eikä kunnollista sisäänkäyntiä rannalle ole. Kummankaan rannan yhteydessä ei ole pysäköintialuetta.

Vähänkyrön uimarantojen varustetaso on vähäinen. Uimakautena pohjoisrannalla on ilmoitustaulu, pelastusrenkas köysineen, pukusuoja, yksi 60 litran roska-astia, kiinteä penkki ja koirakieltokyltti. Etelärannalla on uimakautena pelastusrenkas köysineen ja koirakieltokyltti. Turvallisuusohjeet sekä uimaveden laatua koskeva raportti on kiinnitetty näkyvälle paikalle pelastusrenkaan telineeseen.

4 MUSTASAAREN UIMARANNAT

Mustasaarella on 13 uimarantaa, joista useampaa hoidetaan yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa. Näistä yksi on sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 177/2008 mukainen yleinen uimaranta, josta on laadittava uimavesiprofiili. Loput 12 rantaa ovat sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 354/2008 mukaisia pieniä yleisiä uimarantoja. Mustasaaren kunnalle kuuluu lisäksi Sulvan maauimala. Uimarantojen ja maauimalan sijainnit ovat esitetty kuvien 23 ja 24 kartoissa. Huomiot Mustasaaren uimarantojen varusteista on tehty vierailuilla helmikuun 2019 aikana (Liite 1). Alueen havainnoinnin sekä rantaviivan pituuden arvioinnin apuna on hyödynnetty Maanmittauslaitoksen tuottamaa karttapaikka-palvelua.

Kuva 23. Mustasaaren kunnan uimarannat: 1. Björköby, 2. Vistan, 3. Bullerås, 4. Sommarösund, 5. Norra Vallgrund, 6. Raippaluoto, 7. Fjärdskär, 8. Grönvik, 9. Köklot, 10. Petsmo, 11. Österhankmo.

Kuva 24. Mustasaaren kunnan uimarannat: 12. Carpella, 13. Sulvan maauimala, 14. Tuovila.

4.1 Björköbyn uimaranta

Björköbyn uimaranta (Kuva 25) sijaitsee Raippaluodon pohjoispuolella Björkön saarella Börköbyssä Svedjehamnissa.

Kuva 25. Björköbyn uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Björköbyn uimarannan hiekkarannan pituus on noin 35 metriä. Rannalle johtaa kapea, noin 600 metriä pitkä soratie, jonka päässä on pysäköintialue muutamalle autolle.

Uimarannan lähiympäristö on luonnontilainen. Ranta sekä rannalle johtava tie sijaitsevat metsän keskellä. Uintialueen reunoilla on vähän rantakasvillisuutta.

Björköbyn uimarannalla on ilmoitustaulu, pelastusrenkaan teline, pukusuojat naisille ja miehille, kaksi ulkovessa, rengaskeinut, kelluva uimalaituri, grilli, pöytäpenkki-ryhmä sekä koirakieltokyltti. Tekemälläni vierailulla ei rannalla näkynyt ainuttakaan roska-astiaa.

Uimarannan kunnossapidosta vastaa Mustasaaren kunta. Koska uimaranta sijaitsee Unescon maailmanperintöalueella Merenkurkun saaristossa, lisää ranta uuden

kunnan alueellista ja paikallista vetovoimaa. Alueen elinvoimaisuutta edistävät myös läheiset Café Salteriet, Björköbyn-Paniken 12 kilometrin vaellusreitti, Bodvattnetin luontopolku sekä De Geer -moreenien muodostaman EU:n Natura 2000 luonnonsuojelualue näköalatorneineen.

4.2 Fjärdsjärin uimaranta

Fjärdsjärin uimaranta (Kuva 26) sijaitsee Alskatintien vieressä, aivan Raippaluodon sillan kupeessa meren rannalla. Uimaranta on Fjärdsjärin levähdyspaikan yhteydessä.

Kuva 26. Fjärdsjärin uimarannan taustalla näkyy Raippaluodon silta. (Heidi Kangasluoma)

Fjärdsjärin uimarannan hiekkarannan pituus on noin 35 metriä. Aivan rannan tuntumassa on hyvät pysäköintimahdollisuudet. Kevyen liikenteen kulku rannalle on haastava, sillä kulku tapahtuu vilkkaasti liikennöidyn seututien 724 varrelta. Nopeusrajoitus levähdyspaikan kohdalla on 80 km/h. Tien vastakkaisella puolella kulkee pyörätie.

Uimarannan lähiympäristö on luonnontilainen. Alue on metsäinen. Myös vedessä on jonkin verran rantakasvillisuutta. Uimarannan vieressä on pieni leikkialue.

Fjärdsjärvin uimarannalla on pelastusrenkas köysineen, wc, pukusuojat ja grillikatot. Alueella on myös useampia roska-astioita. Varsinaista ilmoitustaulua ei rannalla ollut, vaan koirakieltokyltti, turvallisuusohjeet sekä uimaveden laatua koskeva raportti olivat kiinnitetty näkyvästi pukusuojan seinään. Uimarannan kunnossapidosta huolehtii Destia Oy. Mustasaari käy tällä hetkellä neuvotteluja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa levähdysalueen hallintaoikeuksien saamiseksi. Mustasaaren aikeissa on kehittää aluetta.

4.3 Grönvikin uimaranta

Grönvikin uimaranta (Kuva 27) sijaitsee Grönvikfladan rannalla Iskmossa Alskatintien varrella.

Kuva 27. Grönvikin uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Grönvikin uimarannan hiekkarannan pituus on noin 35 metriä. Rannan vieressä on pysäköintialue. Kevytiliikenne joutuu ylittämään vilkkaasti liikennöidyn seututie 724:n rannalle pääsemiseksi. Nopeusrajoitus kyseisessä kohdassa on 60 km/h.

Uimarannan lähiympäristö on luonnontilainen. Uima-alueella on rantakasvillisuutta. Rannalla on useita isoja kiviä, jotka luovat rannalle oman ilmeen.

Grönvikin uimarannalla on pelastusrenkaan teline, ilmoitustaulu, kaksi ulkovesaa, pukusuojat naisille ja miehille, kaksi 60 litran roska-astiaa, grilli, pöytäpenkki-ryhmä, kelluva uimalaituri sekä koirakieltokyltti. Uimarannalla on myös rengaskeinut, pesäkeinuu sekä kaksi jousikeinua. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Mustasaaren kunta.

4.4 Norra Vallgrundin uimaranta

Norra Vallgrundin uimaranta (Kuvat 28 ja 29) sijaitsee samannimisen kylän sataman viereisellä niemekkeellä Väderskatbottnetilla Raippaluodossa.

Kuva 28. Norra Vallgrundin uimaranta satamaan päin. (Heidi Kangasluoma)

Kuva 29. Norra Vallgrundin uimaranta merelle päin. (Heidi Kangasluoma)

Norra Vallgrundin uimarannalla hiekkarannat sijaitsevat molemmin puolin niemekettä. Hiekkarantojen pituus on yhteensä noin 40 metriä. Muutama auto mahtuu niemekkeelle pysäköimään. Uimarannalle johtava tie on kuitenkin vain yhden auton levyinen, jolloin ohittaminen tiellä ei onnistu.

Uimarannan lähiympäristö on luonnontilainen. Mantereella on perinteisiä punaisia ranta-aittoja. Uima-alueella on rantakasvillisuutta.

Norra Vallgrundin uimarannalla on kaksi koirakieltokylttiä, pukusuojat naisille ja miehille, ulkovessat, roska-astia, grilli, pöytä-penkki-ryhmä, pyörätelineet sekä lasten leikkivälineitä. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Folkhälsan i Replot.

4.5 Södrä Vallgrundin uimaranta, Bullerås

Södrä Vallgrundin Bulleråsin uimaranta (Kuva 30) sijaitsee meren rannalla Bulleråsin Raippaluodossa.

Kuva 30. Bulleråsin uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Södrä Vallgrundin Bulleråsin uimarannan (tässä Bulleråsin uimarannan) hiekkarannan pituus on vajaa 30 metriä. Rannalle johtaa 300 metriä pitkä kapeahko hiekkatie Villa Bulleråsilta, jossa pidetään yksityisiä kokous- ja muita tilaisuuksia. Varsinaista pysäköintialuetta ei rannan lähetyvillä ole. Uimarannan lähiympäristö on metsäinen.

Bulleråsin uimarannalla on ilmoitustaulu, pelastusrenkaan teline, pukusuojat naisille ja miehille, pyörätelineet, ulkovessat, grilli, pöytä-penkki-ryhmiä sekä rengaskeinut. Uimarannalla ei näkynyt ollenkaan roska-astioita. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Mustasaaren kunta.

4.6 Södrä Vallgrundin uimaranta, Sommarösund

Södrä Vallgrundin Sommarösundin uimaranta (Kuva 31) sijaitsee pari kilometriä pitkän merenlahden Sommarösundin rannalla Södrä Vallgrundissa Raippaluodossa.

Kuva 31. Sommarösundin uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Södra Vallgrundin Sommarösundin uimarannan (tässä Sommarösundin uimarannan) hiekkarannan pituus on noin 40 metriä. Rannan vieressä on pysäköintialue.

Uimarantaa ympäröi laajahkoja nurmialueita sekä punaisia mökkejä, jotka antavat rannalle omaleimaisen ilmeen. Punaisiksi maalattuja rakenteita ovat muun muassa pukukopit, ulkovessat, grillikota sekä rantasauna. Uimarannalla on myös rantalentopallokenttä. Alueella on Sommarön luontopolku.

Sommarösundin uimarannalla on ilmoitustaulu, pelastusrengas ja heittoliina, roska-astioita, pukusuojat naisille ja miehille, ulkovessat, grillikota, rantasauna, rantalentopallokenttä, keinut ja uimalaituri. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Södra Vallgrundin kyläneuvosto.

4.7 Raippaluodon uimaranta

Raippaluodon uimaranta (Kuva 32) sijaitsee parin kilometrin päässä Raippaluodon keskustasta Raippaluodon satamassa.

Kuva 32. Raippaluodon uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Raippaluodon uimarannan hiekkarannan pituus on noin 17 metriä. Rannan läheisyydessä satama-alueella sekä café Arkenin pihassa on pysäköintipaikkoja.

Raippaluodon uimarannalla on ilmoitustaulu, pelastusrenkaan teline, pukusuojat naisille ja miehille, kaksi ulkovessaa, pyörätelineet ja koirakieltokyltti. Uimarannalla on lasten leikkivälineitä. Uimarannalla on myös satama-alueen laiturille rakennettu hyppytorni. Etäämmällä uimarannasta on rantalentopallokenttä. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Folkhälsan i Replot.

4.8 Vistanin uimaranta

Vistanin uimaranta (Kuva 33) sijaitsee samannimisessä kylässä Raippaluodon sisäosan merialueella.

Kuva 33. Vistanin uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Vistanin uimarannan hiekkarannan pituus on noin 30 metriä. Varsinaista pysäköintialuetta ei rannalla ole. Joitain autoja mahtuu kuitenkin viereisten venelaitureiden lähetyville. Uimarannan lähiympäristö on luonnontilainen. Uima-alueella on rantakasvillisuutta.

Vistanin uimarannalla on pukusuojat naisille ja miehille, ulkovessat, keinut, grilli, pöytä-penkki-ryhmä ja roska-astioita. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Folkhälsan i Replot.

4.9 Köklotin uimaranta

Köklotin uimaranta (Kuvat 34 ja 35) sijaitsee Köklotin Furuskäretissä Gåsskärsbottnetilla.

Kuva 34. Köklotin uimarannan pukusuojat soveltuvat maisemaan. (Heidi Kangasluoma)

Kuva 35. Köklotin uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Köklotin uimarannan hiekkarannan pituus on noin 55 metriä. Rannalla ei ole pysäköintialuetta. Uimarannan lähiympäristö on jyrkkää ja kivikkoista metsää. Uimarannalle laskeudutaan Köklotintieltä.

Köklotin uimarannalla on ilmoitustaulu, koirakieltokyltti, roska-astia, pukusuojat naisille ja miehille, ulkovessat, pöytä-penkki-ryhmä. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Mustasaaren kunta.

4.10 Carpellan uimaranta

Carpellan uimaranta tai Karperön uimaranta (Kuva 36) sijaitsee Karperössä sammimisen järven rannalla. Carpellan uimaranta on Mustasaaren uimarannoista ainut, joka luetaan kuuluvaksi asetuksen 177/2008 mukaisiin yleisiin uimarantoihin. /17/

Kuva 36. Carpellan uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Carpellan uimaranta on keinotekoinen hiekkaranta, jonka pituus on noin 50 metriä. Rannan lähiympäristö on luonnontilainen. Reunoilla on myös pienempiä nurmialueita ja uima-alueen sivuilla jonkin verran vesikasvillisuutta. Alueella on ran-

talentopallokenttä, kioski ja nuorisoseurantalo. Aivan rannan vierellä on kaksi suurempaa pysäköintialuetta. /17/

Uimaranta on loivasti syvenevä. Syvyys 40 metrin päässä rannasta on kaksi metriä, mikä on järven enimmäissyvyys. Ranta onkin suosittu myös lapsiperheiden keskuudessa. Uimarannan pohja on hiekkaa aina 20 metriin asti, josta eteenpäin se on siltistä liejua. Uimareita rannalla käy lämpiminä päivinä arviolta sata. /17/

Uimakautena Carpellan uimarannalla on ilmoitustaulu, pelastusrenkas köysineen, kaksi 60 litran roska-astiaa, pukusuojat naisille ja miehille, ulkovessat, laituri, kelluva uimalaituri, leikkivälineitä, kaksi pöytä-penkki-ryhmää, grilli sekä koirakieltokyltti. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Mustasaaren kunta.

4.11 Petsmon uimaranta

Petsmon uimaranta (Kuva 37) sijaitsee Petsmossa Härslaxvikenillä meren rannalla.

Kuva 37. Petsmon uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Petsmon uimarannan hiekkarannan pituus on noin 35 metriä. Rannan vieressä on pysäköintialue. Uimarannan lähiympäristö on luonnontilainen. Uimaranta ulottuu pitkälle mantereelle lähelle asutusta. Uimarannan vasemmalla puolella on nimeke, josta osa on nurmialuetta.

Petsmon uimarannalla on ilmoitustaulu, koirakieltokyltti, roska-astia, pukusuojat naisille ja miehille, ulkovessat, lasten leikkivälineitä, pöytä-penkki-ryhmä, rantalentopallokenttä sekä grillikota niemekkeellä. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Mustasaaren kunta.

4.12 Österhankmon uimaranta

Österhankmon uimaranta (Kuva 38) sijaitsee Österhankmossa Sundetin rannalla.

Kuva 38. Österhankmon uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Österhankmon uimarannan hiekkarannan pituus on noin 35 metriä. Rannan lähellä on pysäköintialue. Uimarannan lähiympäristö on luonnontilainen. Alueella on laajoja nurmialueita, joissa on jalkapallokenttä sekä frisbeegolfrata.

Österhankmon uimarannalla on ilmoitustaulu, koirakieltokyltti, roska-astioita, pukusuojat naisille ja miehille, ulkovessat, lasten leikkivälineitä, kuntoiluväline aikuisille sekä rantalentopallokenttä. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Mustasaaren kunta.

4.13 Tuovilan uimaranta

Tuovilan uimaranta (Kuva 39) sijaitsee Tuovilassa. Uima-alue on rakennetussa maakuopassa.

Kuva 39. Tuovilan uimaranta. (Heidi Kangasluoma)

Tuovilan uimarannan hiekkarannan pituus on noin 40 metriä. Rannan vieressä on pysäköintialue. Uimarannan lähiympäristössä on asuntoja ja peltoja. Uimarannan takana virtaa Laihianjoki. Uimarantaa vastapäätä kulkee Tuovilantie. Vaasan lentokentän kiitoradat ovat uimarannasta noin kilometrin etäisyydellä.

Tuovilan uimarannalla on ilmoitustaulu, koirakieltokyltti, roska-astioita, pukusuojat naisille ja miehille, ulkovessat, lasten leikkivälineitä, katettu pöytäpenkki-ryhmä ja grilli sekä rantalentopallokenttä. Uimarannan kunnossapidosta vastaa Mustasaaren kunta.

4.14 Sulvan maauimala

Sulvan maauimala (Kuva 40) sijaitsee Sulvan keskustassa, palveluiden läheisyydessä.

Kuva 40. Sulvan maauimala. (Heidi Kangasluoma)

Maaumala on rakennettu vuonna 2004 ja koostuu kahdesta altaasta. Isompi allas on kooltaan 8,5 x 22 metriä. Altaan syvyys on keskimäärin 1,25 metriä. Pienemmän altaan halkaisija on noin 5 metriä ja sen syvyys on 0,7 metriä. /18/

Sulvan maauimalassa on puku- ja suihkutilat, WC, kioski, pöytä-penkkiryhmiä, tynnyrisauna sekä lasten leikkivälineitä. Maaumalan kunnossapidosta vastaa Folkhälsan Solf-Sundom r.f.

5 UIMARANTOJEN KUNNOSSAPITO VAASASSA

Uimarantojen kunnossapidolla tarkoitetaan uimarantojen siistin yleisilmeen sekä turvallisuuden säilyttämistä ja edistämistä. Kunnossapitoon kuuluvat muun muassa erilaiset hoito- ja ylläpitotoimet sekä huoltotoimet. Näistä toimenpiteistä syntyy vuosittain kustannuksia, joita on tässä luvussa käsitelty.

5.1 Hoito- ja ylläpitotoimet

Ennen uimakauden alkua Vaasan uimarannoilla suoritetaan perushuoltotyöt. Perushuoltotöihin kuuluvat hiekan syväpuhdistus sekä uuden hiekan lisääminen. Syväpuhdistuksessa hiekka käännetään ja seulotaan 10–15 senttimetrin syvyydeltä. Tämä tehdään kerran uimakauden aikana. Työ suoritetaan siihen tarkoitettulla syväpuhdistuslaitteella. Ennen uimakauden alkua uimavesien pohjat tullaan tarkastamaan ja siivoamaan lasinsirpaleista ja muista terävistä esineistä sukeltajien toimesta. Paikallisten yhdistysten suorittamia sukelluksia suoritetaan myös uimakauden aikana kolme kertaa. Rannalla ja uima-alueella olevat vaaralliset kivet poistetaan veden korkeuden ollessa matalalla. /19, 20/

Uimakautena viheralueyksikkö palkkaa kaksi kesätyöntekijää hoitamaan ja tarkastamaan rantojen kunnon arkipäivittäin. Rannat on siivottava aamupäivästä mielellään ennen uimareiden saapumista. Etenkin suuremmat ja vilkkaat rannat, kuten Hietasaari sekä muut EU-rannat on pidettävä siistissä kunnossa koko päivän ajan. Lämpiminä päivinä tämä tarkoittaa useampia siivouskertoja per ranta.

Uimarannoilla suoritettavia tehtäviä ovat roskien, lasin, risujen ja oksien sekä lintujen ulosteiden poisto hiekalta ja lähiympäristöstä, rantaan huuhtoutuneiden kaislojen poisto, pelastusrenkaan, köyden, pukusuojan ja keinujen kunnon tarkastaminen, ilmoitustaulun kunnon ja tietojen tarkastaminen, roska-astioiden tyhjentäminen sekä kemiallisten käymälöiden siivous, WC-paperin ja käsidesinfointiaineen lisääminen tarvittaessa sekä muut rannan yleisilmeen ja turvallisuuden kannalta välttämättömät tehtävät. Tehdyt hoitotoimenpiteet kunkin rannan kohdalla kirjataan ylös. Kesätyöntekijät kulkevat rantojen välillä mopoautolla. Vähänkyrön uimarantoja hoitavat alueen työntekijät. Hietasaaren uimarannalla kahvioyrittäjä

huolehtii WC- ja suihkutilojen sekä pukuhuoneiden puhtaanapidosta. Strömsön uimarannan hoito ostetaan Länsirannikon Kiinteistöpalvelu Oy:ltä. Kronvikin uimarannan hoito ostetaan Sundom idrottsförening r.f.:ltä. /19, 20/

Edellä mainittujen työntekijöiden lisäksi uimarantojen kunnossapidosta huolehtii suuri määrä muita työntekijöitä, kuten erilaisia huoltotoimenpiteitä suorittavat työntekijät. Huoltotoimenpiteisiin luetaan muun muassa ilmoitustaulujen, pukusuojien ja pelastusrenkaiden asennus ennen uimakauden alkua sekä niiden poisotto kauden päätyttyä, mahdolliset maalaus- tai rakentamistyöt sekä kieltoomerkkien ja uimavesinäytteiden tutkimusraporttien lisääminen rannoille. Uimarantojen leikkivälineiden kuntotarkastukset sekä työnjohto tulee myös huomioida. Työnjohdolisesti yksi henkilö toimii uimarannoista huolehtivien kesätyöntekijöiden lähiesimiehenä.

Kemialliset käymälät vuokrataan alan yritykseltä. Yritys tuo käymälät niille tarkoitettulle paikalle sekä vie ne myöhemmin pois. Käymälöiden tyhjentämisestä ilmoitetaan aina yritykselle erikseen. Vuoden 2018 kesä oli keskilämpötilaltaan korkea, joten rannoilla riitti paljon ihmisiä. Käymälät tyhjennettiin vilkkaimmillaan kerran viikossa.

Uimarantojen kunnossapitoon liittyy myös ilkvallan jälkien korjaaminen. Uimarannoilla tehtävää ilkvallaa ovat esimerkiksi pelastusrenkaiden ja köysien varastaminen, rakennusten ja rakennelmien, kuten pukusuojien, penkkien tai roskaastioiden töhriminen, lasin rikkominen hiekkarannalle sekä käymälöiden sotkeminen. Kesällä 2018 uimarannoilla tehtyjä ilkvallan korjaustoimenpiteitä olivat muun muassa uusien pelastusrenkaiden ja köysien osto sekä Kustaanlinnan uima-huoneen uudelleen maalaus.

5.2 Kustannukset

Uimarannoista muodostuvat kustannukset viheralueyksiköllä koskevat ennen uimakautta tehtäviä vuosittaisia hoitotoimenpiteitä, varustetason päivityksiä, hoito- ja ylläpitotoimia uimakauden aikana, polttoainekuluja sekä työntekijöiden palkko-

ja. Kustannuksia lisää myös uimarannoilla tapahtuva ilkivalta. Ilkivalta kohdistuu niin rakennuksiin ja rakenteisiin kuin varusteisiin ja kalusteisiin /20/.

Tässä opinnäytetyössä lasketut kustannukset muodostuvat vuoden aikana uimarannoilla tehtävistä hoito- ja kunnossapitotoimista ennen uimakauden alkua, uimakauden aikana sekä uimakauden päätyttyä. Lisäksi kustannuksissa on huomioitu Strömsön ja Kronvikin uimarantojen hoitopalveluiden osto viheralueyksikön ulkopuolelta sekä arvioitu ilkvallan korjaamiseen tarvittavat kustannukset. Uimarantojen kunnossapidon siirryttyä vuonna 2018 viheralueyksikölle, on kokonaiskustannusten määrittämisen apuna hyödynnetty kyseisen vuoden tietoja kustannusten suuruudesta. Näin ollen lasketut kustannukset esittävät vuoden 2018 arvoja. Uimarantojen kustannukset on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Uimarantojen kokonaiskustannukset (2018).

KOKONAISKUSTANNUKSET, uimarannat	
	määrä (€)
Henkilöstökulut (sisäisesti suoritettut työt)	
Kesätyöntekijät	8 000,00
Tuntipalkkalaiset	2 114,00
Kuukausipalkkalaiset	6 300,00
Työnjohto + valvonta	3 000,00
	19 414,00
Hallinto 5%	970,70
	<i>Yht.</i> 20 384,70
Ulkoisesti suoritettut työt	
Hiekan lisäys	7 373,36
Vesipohjan puhdistus - sukellukset	2 310,00
Vesinäytteet	5 976,00
Kemialliset käymälät	
Vuokra	1 560,00
Tyhjennys	2 810,00
Strömsön uimarannan hoito	858,29
Kronvikin uimarannan hoito	750,00
	<i>Yht.</i> 21 637,65
Polttoainekustannukset (sis. kilometrikorvaukset)	
Hoitoajo	203,00
Huoltoajo	85,89
Työnjohto	856,80
	<i>Yht.</i> 1 145,69
Jätehuolto	60,89
Ilkivalta	2 100,00
Muut kulut	388,00
	Kustannukset yhteensä 45 716,93

Uimarantojen siistimiseen viheralueyksikkö palkkaa kaksi kesätyöntekijää noin kuudeksi viikoksi kerrallaan kahdesti kesässä. Koko kesän aikana uimarantoja hoitaa yhteensä neljä kesätyöntekijää. Tämä osoittautui viime kesänä toimivaksi tavaksi. Työnjohtajana toimi aputyönjohtajaksi valittu kesätyöntekijä.

Ennen uimakauden alkua tulee kaikilla uimarannoilla olla varusteet paikoillaan. Vastaavasti uimakauden päätyttyä ovat varusteet kerättävä pois talven ajaksi. Varusteet käsittävät ilmoitustaulut tietoineen, pelastusrenkaat ja köydet sekä pukusuojat. Nämä työt kuuluvat kuukausipalkkalaisten tehtäviin. Kuukausipalkkalaisia ovat muun muassa kausityöntekijät, ja muut määräaikaisessa työsuhteessa työskentelevät henkilöt. Myös uimarantoja hoitavat kesätyöntekijät lukeutuvat kuukausipalkkalaisiin, mutta ovat tarkasteltu työssä erikseen heidän työnkuvan vuoksi. Hiekan syväpuhdistus, varustetason päivitykset, uimaveden laatua koskevien raporttien päivittäminen ilmoitustauluille sekä mahdolliset maalaus- ja siivoustyöt lukeutuvat näihin kustannuksiin. Tuntipalkkalaisten suorittamia töitä uimarannoilla ovat muun muassa ylläpitosiivous uimakauden ulkopuolella sekä keinuille tehtävät tarkastukset ja huoltotyöt. Nämä työt suorittavat vakituiset työntekijät. Henkilöstöä koskevissa kustannuksissa on huomioitu työtä tekevien työntekijöiden määrät, palkat sekä työtehtävien kesto.

Ulkoisesti suoritettujen töiden sekä jätehuollon kustannukset perustuvat vuoden 2018 aikana viheralueyksiköltä laskutettuihin summiin.

Uimarantojen hiekan puhdistaminen vähentää sen lisäämisen tarvetta. Hiekka tulisi puhdistaa mielellään useamman kerran kesässä, jotta hiekan lisäämisestä koituvia kustannuksia voidaan minimoida. Vuonna 2018 hiekkaa lisättiin 1010 tonnia. /19, 20/

Uimaveden laatua seurataan Vaasassa uimavesidirektiivin (2006/7/EY) mukaisesti. Yleisiltä uimarannoilta, EU-rannoilta, uimavedestä otetaan näytteitä kolmesti uimakauden aikana sekä kerran ennen uimakautta. Pieniltä yleisiltä uimarannoilta uimavesinäytteitä otetaan kolmesti uimakauden aikana. Vaasassa uimavesiä koskevasta näytteenotosta ja tutkimisesta vastaavat Vaasan kaupungin ympäristöosasto sekä KVVY-Botnialab.

Kemiallisten käymälöiden kustannukset muodostuvat kuukausittain maksettavasta vuokrasummasta sekä tyhjennyskerroista. Tyhjennyskustannuksissa on huomioitu myös muutaman käymälän nostaminen takaisin pystyyn myrskytuulen kaadettua ne. Vaasan uimarannoilla on yhteensä kuusi kemiallista käymälää.

Strömsön ja Kronvikin uimarantojen hoito ostetaan ulkopuolisilta, sillä niiden saavutettavuus mopopuolilla, jonka keskinopeus on noin 50 km/h, hidastaa tarpeettomasti työn tehokkuutta. Tämän lisäksi Strömsön alue on melko laaja, ja vaatii myös muuta viheralueyksikön uimarantojen kunnossapidosta poikkeavaa hoitoa, kuten nurmikon leikkuuta ja oksien karsimista. Alueet ovat muusta viheralueyksikölle kuuluvasta hoitoalueesta erillään. Uimarannoilla suoritetaan kuitenkin hiekan syväpuhdistus, sukellukset, varusteiden ja käymälän asennukset sekä hiekan lisäys.

Polttoainekustannuksissa on laskettu uimarantojen hoitoon käytettyjen mopopuolien ja huoltoauton arviot polttoaineen kulutuksesta keskikulutukset huomioiden. Työnjohtaja käyttää työssään omaa autoa, ja saa siitä kilometrikorvauksen. Tämä on sisällytetty polttoainekustannuksiin. Polttoainekustannuksissa on huomioitu uimarantojen väliset etäisyydet sekä keskimääräiset käyntikerrat toimistolla perustuen omiin kokemuksiin viimevuodelta ollessani aputyönjohtajana. Mopopuolilla suoritettavaan hoitoajoon on arvioitu vuoden aikana menevän 3 680 kilometriä. Huoltoajoon on arvioitu menevän 622,4 kilometriä vuodessa ja työnjohtoon 2 040 kilometriä.

Ilkivaltaa kohdistuu lähes kaikille Vaasan uimarannoille, ja jälkien korjaaminen on jokakesäinen tehtävä. Koska mahdollisen ilkivallan määrän ja kohteen ennustaminen on vaikeaa, on myös kustannusten arviointi hankalaa. Ilkivallan korjaamiseen arvioitu kustannus perustuukin viheralueyksiköltä saatuihin aiempiin tilastoihin ilkivallasta aiheutuvista kustannuksista sekä omiin kokemuksiini viime kesältä. Tällöin esimerkiksi uusia pelastusrenkaita ja köysiä haettiin kaupasta useampaan otteeseen niiden kadotessa rannoilta.

Muut kulut muodostuvat uimarantojen kesän aikaisissa hoito- ja ylläpitotöissä tarvittavista materiaaleista, kuten roskasäkeistä, WC-paperista ja desinfiointiaineista.

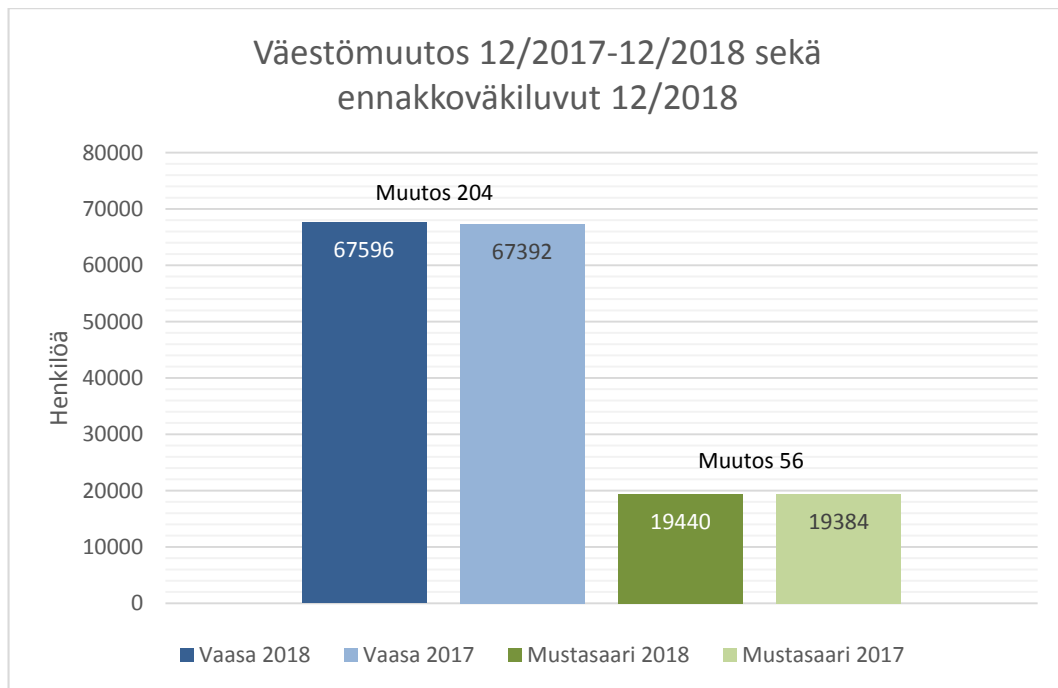
Näistä lasketut kustannukset ovat suuntaa antavia, sillä tarkkoja määriä esimerkiksi jätesäkkien kulutuksesta ei voida varmuudella tietää. Materiaalikulutus on arvioitu.

5.3 Kuntaliitoksen vaikutus uimarantoihin

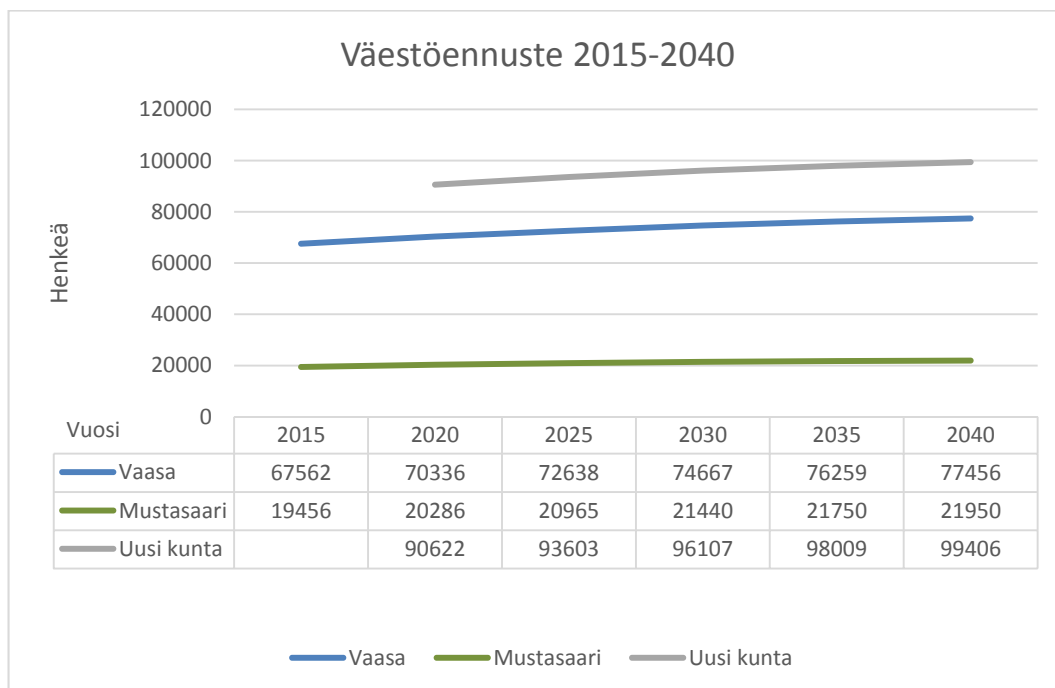
Viheralueyksikkö toivoi työssä selvittävän myös Vaasan ja Mustasaaren mahdollisesta kuntaliitoksesta uimarantoihin kohdistuvia vaikutuksia. Kuntaliitoksen myötä Mustasaari liittyisi Vaasaan kuntaliitosselvityksen yhdistymissopimusehdotuksen mukaan siten, että kunnat lakkaisivat 31.12.2019, ja uusi kunta alkaisi toimintansa 1.1.2020. /21/

Väestömäärä Vaasan ja Mustasaaren alueella on kasvanut jopa viidenneksellä vuosina 1980–2017. Kasvu on ollut voimakkaimmillaan 2000-luvulla. Myös viime vuonna väkiluku on lisääntynyt. Vaasan väestönmuutos aikavälillä 12/2017–12/2018 on 204 henkilöä, kun Mustasaarella vastaava luku on 56 henkilöä. Vaasan ennakkoväkiluku joulukuussa 2018 on ollut 67 596 henkeä ja Mustasaaren 19 440 henkeä. Kuntaliitoksen myötä Vaasan asukasmäärä olisi 87 035 henkeä. Ennakkoväkiluvut ja väestönmuutos on esitetty taulukossa 2. /22–24/

Taulukko 2. Vaasan ja Mustasaaren ennakkoväkiluvut 12/2018 sekä väestönmuutos 12/2017–12/2018.

Vaasan ja Mustasaaren alueen väkiluvun odotetaan kasvavan edelleen. Alueen väestöennuste vuoteen 2040 on esitetty kuvan 41 kaaviossa. Vaasan väestön on ennustettu kasvavan noin 15 prosentilla vuodesta 2015 vuoteen 2040. Mustasaarissa kasvu on hieman vähäisempää, noin 13 prosenttia vuoteen 2040 mennessä. Uuden kunnan väestöennusteen kasvu vuosille 2020–2040 on lähes 10 prosenttia. Tiedoissa on huomioitu alueen koko väestö. /25/

Kuva 41. Vaasan ja Mustasaaren väestöennuste 2015–2040.

Uusi kunta muodostaa pinta-alaltaan laajan kokonaisuuden. Verrattaessa kuntaliitosta jo toteutuneisiin, muodostaa Mustasaari sekä alaltaan, että väestöltään suurikon osan uudesta kunnasta. Tämän myötä myös uimarantojen saavutettavuus sekä niiden varustetaso ovat merkittäviä tekijöitä rantojen käytön, viihtyisyyden ja houkuttelevuuden kannalta. /22/

5.3.1 Vaikutukset kustannuksiin

Mustasaaren uimarannat lisäävät kuntaliitoksen toteutuessa alueen uimarantojen määrää merkittävästi. Myös uimarantojen maisemallinen ilme ja monipuolisuus lisääntyvät. Uimarantojen saavutettavuus keskustan ulkopuolella paranee.

Suurin osa Mustasaaren uimarannoista täyttää vähimmäisvarustettujen uimarantojen vaatimukset. Kaikilla uimarannoilla on ulkovessat, pukusuojat ja usealla myös lasten leikkivälineitä, rantalentopallokenttiä ja grillejä. Varustetason päivityksistä muodostuvat kustannukset koskisivat vain yksittäisiä toimenpiteitä, kuten kunnollisten opasteiden merkitsemistä Raippaluodon ja Norra Vallgrundin uimarannoille sekä puuttuvien koirakieltokylttien, jäteastioiden, pelastusrenkaiden tai ilmoitus-taulujen lisäämistä.

Vuosittaiset hoitotoimenpiteet, kuten sukellukset, hiekan puhdistus ja lisäys, tulee tehdä jokaiselle uimarannalle. Myös uimakauden aikainen hoito ja ylläpito suoritetaan Mustasaaren kunnan hoitamilla rannoilla, joita on kahdeksan. Nämä kasvatavat kustannuksia merkittävästi.

Arviolta uimarantojen uimakauden aikaiset hoitokustannukset lisääntyisivät samassa suhteessa kuin uimarantojen määrä, eli noin 70 prosentilla. Muut hoitokustannukset, jotka tulee suorittaa kaikilla Mustasaaren uimarannoilla, lisääntyvät tällöin jopa 120 prosentilla. Kustannusten arvioinnin pohjana hyödynsin laskemani kustannuksia Vaasan uimarantojen hoidosta.

Henkilöstökulut tulisivat kasvamaan noin 28 945 euroa, hiekan lisäys noin 8 848 euroa, sukellukset noin 2 772 euroa, vesinäytteet noin 5 808 euroa, jätehuolto noin 73 euroa sekä ilkivallan korjaaminen noin 2 520 euroa. Ilkivallan kustannusten arvioinnissa on oletettu, että ilkivallan määrä säilyy samana myös Mustasaaren uimarannoilla. Käytännössä tämä ei kuitenkaan välttämättä pidä paikkaansa. Syrjäisempien alueiden uimarannat houkuttelevat ilkivallan teolle, mutta vaikeampi saavutettavuus vähentää ilkivallan tapahtumista.

Yhteensä kustannukset nousisivat näiden osalta 48 966 euroa. Tämän lisäksi muun muassa uimarantojen hoito- ja huoltoajoon sekä työnjohdon matkoihin menevät kustannukset nousevat huomattavasti matkojen pidentyessä. Myös hiekan syväpuhdistukseen menee niin aikaa kuin rahaakin. Näiden osalta kustannukset tulevat todennäköisesti nousemaan prosentuaalisesti eniten. Kokonaisuudessaan viheralueyksikölle Vaasan ja Mustasaaren kuntaliitoksesta aiheutuvien uimarantoja koskevien kustannusten voidaan arvioida nousevan yli 50 000 eurolla.

Uimarantojen kunnossapidon myötä myös Sulvan maaumala siirtyy kuntaliitoksen toteutuessa Vaasan kaupungille. Maaumala vaatii puhtaana- ja kunnossapitoa säännöllisesti. Mustasaaren kunnan vuoden 2017 tilinpäätöksen mukaan maaumalasta koituvat kustannukset olivat kyseisenä vuonna 22 035 euroa /26/.

Sulvan maaumalan altaat ovat uimalan perustamisen aikaisia. Suurempia korjauksia ei altaille ole tehty, minkä vuoksi ne tulevat tarvitsemaan korjaus- ja uusi-

mistarpeita tulevaisuudessa. Esimerkiksi allasmuovit tulee lähivuosina vaihtaa uusiin, niiden pitkän iän vuoksi. Myös pumpput ja suodattimet on vaihdettava. Automatisointi esimerkiksi automaattisten kemikalointiasemien avulla helpottaa maauimalalla suoritettavia huoltotöitä. Maauimalan energiatehokkuutta voidaan parantaa peiteratkaisun päivittämisellä sekä vesikiertoisten ilmanlämpöpumppujen ja aurinkopaneelien lisäämisellä suodatuskiertoon. Kuntaliitoksen toteutuessa nämä toimenpiteet tulevat olemaan merkittävä osa kustannuksia. Myös säännöllinen kunnossapito vaatii lisätöitä, kuten levän muodostumisen estämisen altaan reunoille. Muodostuvia kustannuksia voidaan mahdollisuuksien mukaan kuitenkin jakaa useammalle vuodelle. /18/

Mustasaaren uimarannat sijaitsevat kymmenienkin kilometrien etäisyydellä toisistaan, jolloin siirtyminen rantojen välillä ottaa aikansa. Kaikkien 13 Mustasaaren uimarannan kiertäminen peräkkäin viheralueyksikön toimistolta on noin 150 kilometrin lenkki. Lisäksi tähän kuuluisivat vielä kahvi- ja ruokatauot toimistolla. Vaikka uimakautena ylläpidettävien uimarantojen määrä vähenisi kahdeksaan, ei päivän aikana pystytä nykyisillä menetelmillä hoitamaan kaikkia uuden kunnan alueen uimarantoja tehokkaasti niiden etäisyyksien vuoksi.

Jotta työt voitaisiin päivän aikana kohtuullisesti suorittaa, tulisi uimarantojen hoitajilla olla käytössään pakettiauto, jolla päästään myös kauemmaksi kaupunkialueelta, ja samalla saadaan tarvittavat välineet kuljetettua mukana. Myös uimarantojen hoidollisten töiden jakaminen alueisiin on välttämätöntä, jotta etäisyydet säilyisivät kohtuullisina. On myös harkittava, onko kaikkien uimarantojen läpikäyminen päivittäin tarpeellista. Työnjohdollisesti yksi ihminen toimisi kokopäiväisesti uimarantoja hoitavien työntekijöiden esimiehenä tai useampi työnjohtaja toimisi alueittain jaettujen uimarantoja hoitavien työntekijöiden esimiehenä.

6 VAASAN UIMARANTOJEN KEHITTÄMINEN

Uimarantojen kehittämisellä palvellaan sekä uimarantojen käyttäjiä, että niitä hoitavia henkilöitä. Vaasan asukkaille halutaan tarjota viihtyisiä ja turvallisia uimarantoja, joissa on otettu eri käyttäjäryhmät huomioon. Uimarantojen käytön tulee palvella kaikkia, niin lapsia, vanhempia ihmisiä kuin liikuntaesteisiäkin. Uimarantojen kunnossapitoon ja hoitoon halutaan panostaa.

Kehittämisellä pyritään uimarannoille lisäämään eri käyttäjäryhmille suunnattuja toimintoja sekä edistämään uimarantojen ympärivuotista käyttöä. Uimarantojen hoidon kehittämisellä voidaan töitä priorisoida, mikä myös nopeuttaa työn tekoa. Rannoilla suoritettavien hoitomenetelmien kehittäminen tehostaa työtä parantaen sen laatua. Parhaimmillaan voidaan myös säästää syntyvissä kustannuksissa. Uimarantojen kehittäminen lisää alueellista vetovoimaa sekä edistää viheralueyksiön vastuuta kuluttajapalvelun tarjoajana.

Kyselytutkimuksen avulla koottiin tietoa uimarantojen kunnossapidosta muilta kaupunkien uimarannoista vastaavilta tahoilta Vaasassa koettuihin haasteisiin. Tutkimus toteutettiin kyselylomakkeella, joka lähetettiin vastaanottajille sähköpostitse. Lomakkeen kysymykset ovat luonteeltaan avoimia, mikä mahdollistaa sekä laajan, että yksityiskohtaisen vastaamisen. Vastaukset perustuvat niitä antaneiden kokemuksiin ja tietoihin. Kehittämissuunnitelmia laadittaessa avoimien kysymysten tarjoamasta vastausten vapaamuotoisuudesta on arvokasta hyötyä.

Tässä luvussa esitetyt kehitysehdotukset koskevat niin yksittäisiä rantoja kuin laajempia kokonaisuuksiakin. Ehdotukset ovat toteutettavissa olevia toimenpiteitä viheralueyksikölle uimarantojen hoidon tehostamiseksi sekä uimarantojen käyttöasteen lisäämiseksi.

6.1 Sähköpostikyselyn toteuttaminen

Suomen kaupunkien uimarantojen syväpuhdistuksesta, uimarannoilla oleilevien lintujen karkottamisesta sekä koirien kieltämisestä kerättiin tietoa sähköpostilla lähetetyn kyselytutkimuksen (Liite 2) avulla. Kyselyn luonne valikoitui pääosin

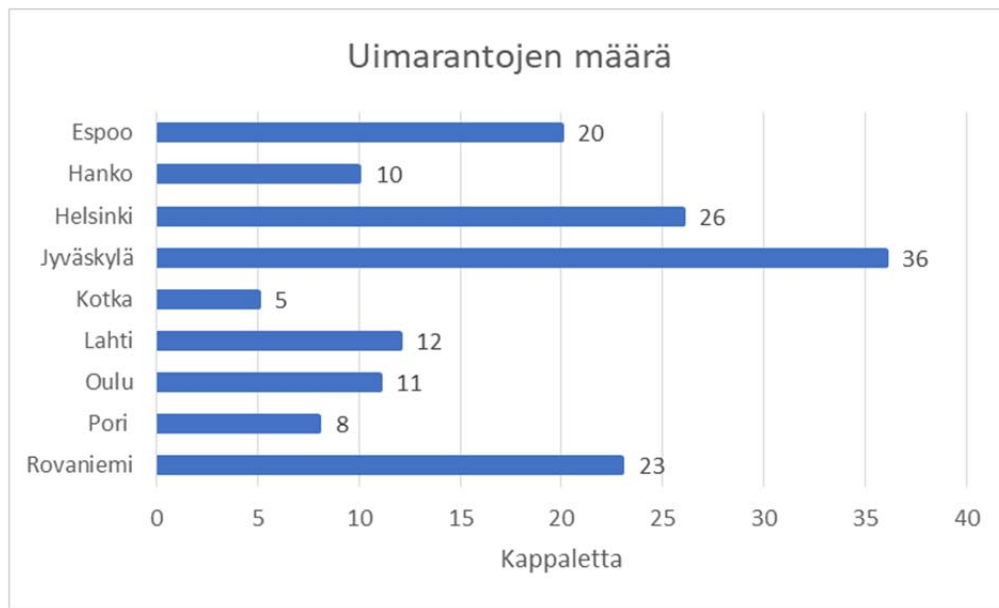
kvalitatiiviseksi eli laadulliseksi, jotta kyselyn vastaajat saavat vapaamuotoisesti kertoa havainnoistaan ja kokemuksistaan. Tämä antaa mahdollisimman kokonaisvaltaisen kuvan aiheen laadusta ja ominaisuuksista. Kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusotetta esittää kyselyni ensimmäinen kysymys, jolla selvitettiin hoidettavien uimarantojen määrää, sekä sen vertailtavuutta muihin.

Sähköpostikyselyn vastaanottajat valikoituivat eri tekijöiden mukaan, jotta otanta olisi kattava. Pääpaino oli Vaasan kokoa vastaavissa merenrantakaupungeissa. Muita tekijöitä olivat muun muassa uimarantojen määrä, uimarantojen koko, kaupunkien sijainti sekä asukasmäärä. Kyselyn tulosten analysoinnissa Vaasan kaupungin viheralueyksikön ylläpitämistä uimarannoista käytetään käsitettä *Vaasan uimarannat* tulosten käsittelyn yksinkertaistamiseksi.

Uimarantoja koskeva sähköpostikysely lähetettiin 15 kaupunkien uimarantojen hoidosta vastaavalle taholle. Kysely lähetettiin kahtena päivänä 19.2.2019 ja 25.2.2019. Ensimmäisellä kerralla kysely lähetettiin kymmenelle vastaanottajalle. Toisella kerralla kysely lähetettiin viidelle vastaanottajalle. Vastaukset pyydettiin 8.3.2019 mennessä. Kaikki saadut vastaukset tulivat viikon sisällä ensimmäisestä lähetyspäivästä. Sähköpostikyselyyn vastasi yhdeksän kaupunkia, mikä vastaa 60 prosenttia kyselyn vastaanottajista. Kyselyyn vastasi yli puolet, joten saatua vastausprosenttia voidaan pitää hyvänä. Yksi vastasi puhelimitse, loput sähköpostilla.

6.1.1 Uimarantojen määrä

Kyselyyn vastanneista kuudella on uimarantoja saman verran tai enemmän kuin Vaasassa. Kolmella kaupungilla uimarantoja on vähemmän kuin Vaasassa. Eniten uimarantoja on Jyväskylässä (36 kappaletta) ja vähiten uimarantoja on Kotkassa (5 kappaletta). Oulussa uimarantoja on yhtä monta kuin Vaasassa. Uimarantojen määrät ovat esitetty kuvan 42 kaaviossa.

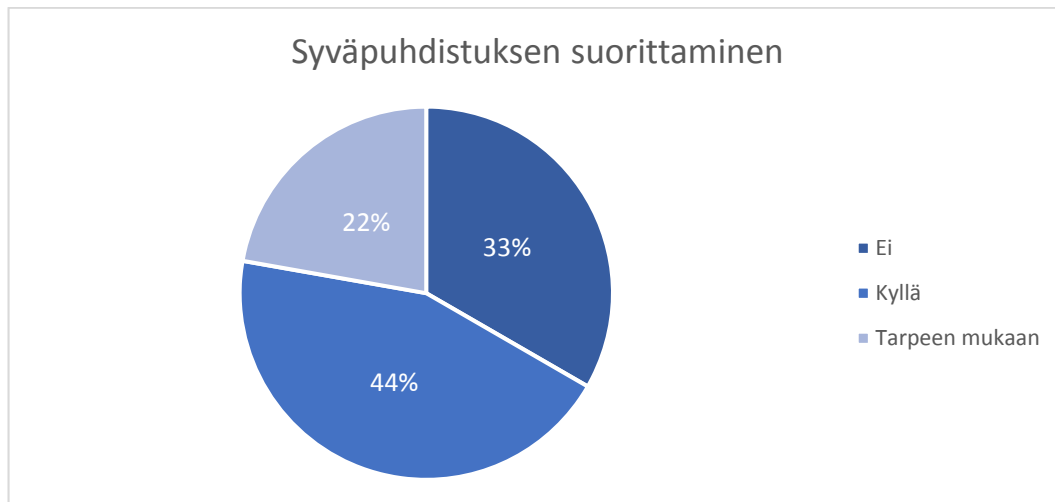
Kuva 42. Kyselyyn vastanneiden uimarantojen määrät.

6.1.2 Syväpuhdistus

Lähes puolet vastanneista suorittaa hoitamillaan uimarannoilla hiekan syväpuhdistuksen. Kolme vastannutta ei syväpuhdistusta suorita lainkaan. Tällöin hiekkalue siivotaan haraamalla ja keräämällä roskat sekä mahdollisesti lanaamalla ja hiekkaa lisäämällä. Kaksi vastasi hiekan syväpuhdistuksen tehtävän tarpeen mukaan. Hiekan syväpuhdistusta suorittavat kaupungit on esitetty taulukossa 3. Kuvan 43 ympyräkaavio havainnollistaa syväpuhdistuksen suorittamisen jakautumista prosentuaalisesti.

Taulukko 3. Hiekan syväpuhdistuksen suorittaminen.

Hiekan syväpuhdistuksen suorittaminen	
Espoo	Ei
Hanko	Kyllä
Helsinki	Kyllä
Jyväskylä	Ei
Kotka	Tarpeen mukaan
Lahti	Ei / Tarpeen mukaan
Oulu	Kyllä
Pori	Ei
Rovaniemi	Kyllä

Kuva 43. Hiekan syväpuhdistuksen prosentuaalinen jakautuminen.

Uimarantojen määrät kaupungeissa, joissa syväpuhdistusta suoritetaan vaihtelevat. Helsingissä ja Rovaniemellä rantoja on yli kaksikymmentä, kun Hangon ja Oulun uimarantojen määrä vastaa Vaasan tasoa, noin kymmentä rantaa. Lahden kohdalla uimarantojen hoito on jaettu liikuntapalveluiden ja viherpalveluiden kesken, mikä vuoksi uimarantojen hoidossa on eroja kaupungin sisällä. Lahdessa tarpeen mukaan tehtävä syväpuhdistus suoritetaan ostopalveluna. Myös Rovaniemellä syväpuhdistus ostetaan ulkopuoliselta yrittäjältä.

Syväpuhdistuksen suorittamiskertoissa on laajaa hajontaa kaupunkien välillä. Kotkassa ja Lahdessa työ tehdään tarpeen vaatiessa, Rovaniemellä puhdistus suoritetaan ennen uimakauden alkua, Oulussa keväällä ja syksyllä, Hangossa kolmesti kesäkauden (touko-elokuu) aikana ja Helsingissä isoimmat uimarannat käydään läpi kolmesti viikossa. Hangossa puhdistus suoritetaan tarvittaessa useammin esimerkiksi vilkkaiden kesätapahtumien jälkeen. Lisäksi Hangossa suoritetaan levänpoistoa traktoriin asetettavan erikoiskauhan avulla 8–10 kertaa vuodessa jokaisella rannalla.

Suurin osa kyselyyn vastanneista kokivat käyttämiensä hiekan puhdistusmenetelmät työn helppouden, nopeuden ja laadun sekä kustannusten osalta tehokkaaksi. Syväpuhdistus koettiin sitä suorittavien kaupunkien mukaan olevan sekä työn, että

kustannusten kannalta tehokasta. Positiivisia kokemuksia perusteltiin alueiden laajuuteen, seulakoneen pitkään ikään (20 vuotta), nopeuteen, laadukkuuteen, hyvään työhälkeen sekä tietämättömyyteen paremmasta. Haasteita loivat muun muassa rantojen kovuus sekä isompien koneiden vaikeus päästä pienille tai ahtaille alueille ja rannoille. Kotkan viime vuotinen syväpuhdistuskokeilu ei vastannut odotuksia. Työ oli hidasta, ja alue koneelle liian suuri. Myös hiekan märkyys hidasti seulontaa.

Syväpuhdistusmenetelmän uusimisaikomuksista kysyttäessä yksi kaupungeista aikoi menetelmän uusia. Hangon tarkoituksena on hankkia uusi vastaava tai parannettu malli tällä hetkellä 20 vuotta palvelleesta seulakoneesta. Toiveissa Hangolla on, että he voisivat seulonnan lisäksi poistaa myös rantaviivaan tulevan levän. Tämä parantaisi työsuoristusta, kun erillinen levämassojen kasaaminen ja poisajaminen jäisivät pois. Hiekka voitaisiin myös puhdistaa useammin vilkkailla rannoilla. Vaikka tämän hetkisiä aikomuksia syväpuhdistusmenetelmän uusimiseen tai hankkimiseen ei muilla kaupungeilla ollut, oli useampi kuitenkin valmis harkitsemaan menetelmän käyttöä tai uusimista tarpeen vaatiessa.

Syväpuhdistuksessa käytettäviä laitemerkkejä tuli kyselyssä esille kolme. Kotkassa on ollut kokeilussa Sandmaster. Hangossa on käytössä Tauro-rantaseula. Seula on traktorivetoinen ja puhdistaa hiekan 10–25 senttimetrin syvyydeltä. Helsingissä on käytössä kaksi BeachTechin syväpuhdistuslaitetta. Näistä toinen on traktorivetoinen. Lisäksi Jyväskylässä kerrottiin käyneen laite-esittelijöitä.

Taulukossa 4 on esitetty muutamien netistä esille ottamieni syväpuhdistuslaitteiden tietoja, joita työssä vertailen. Nämä ovat vain osa markkinoilla olevista syväpuhdistuslaitteista. Markkinat keskittyvät pääosin ulkomaille, joissa on tarjolla useampia vastaavia malleja. Mukana on myös Vaasan viheralueyksiköllä nykyisin käytössä oleva laite Delfino beachcleaner. Laitteita koskevat tiedot on saatu laitevalmistajien internet-sivuilta.

Taulukko 4. Syväpuhdistuslaitteiden vertailua.

Malli, Maa	P.F.G. Delfino beach- cleaner, Italia	Sand- master, Saksa	BeachTech Marina, Yhdysvallat	BeachTech 2000, Yhdysvallat	H. Barber & Sons Surf Rake 400 HD, Yhdysvallat
Toiminta- tapa	Työnnet- tävä (itse- liikkuva)	Työnnet- tävä	Ajettava	Traktorilla vedettävä	Traktorilla vedettävä
Max. työ- syvyys (cm)	10	40	20	30	15
Työleveys (cm)	75	100	140	185	180
Suoritus- kyky (m ² /h)	2 500		15 000	22 200	20 000
Max. nope- us (km/h)			32	12	25
Muuta	Nykyisin käytössä Vaasassa. Laitteen perässä oleva lana viimeiste- lee työjäl- jen.	Kerää myös hanhien ulosteet. Soveltuu ahtaisiin paikkoi- hin. Hiek- kasyvyys oltava vähintään 20 cm.	Toiminnot oh- jataan katetus- ta ohjaamosta. Pieni kään- töympyrä. Mahdollista rekisteröidä. Laitteen peräs- sä oleva lana viimeistelee työjäljen. Saatavissa li- sävarusteita, esim. lumiau- ra, lakaisukone jne.	Mahdollista rekisteröidä. Kerätyt ros- kat on mah- dollista tyh- jentää suo- raan kuorma- auton lavalle. Laitteen pe- rässä oleva lana viimeis- telee työjäl- jen.	Kerää myös hanhien ulos- teet. Laitteen pe- rässä oleva lana viimeis- telee työjäl- jen.

Viheralueyksiköllä nykyisin käytössä oleva Delfino beachcleaner (Kuva 44) on vertailtavista laitteista pienin. Niin työsyvyys, -leveys kuin suorituskyky jäävät selvästi muiden vertailtavien alle. Pienen koonsa ansiosta koneella pystytään kuitenkin puhdistamaan myös ahtaammat alueet. Myös Sandmasterin (Kuva 45) etuna on sen kompakti koko. Työn tekeminen 40 senttimetrin syvyydeltä mahdollistaa laitteen hyödyntämisen myös turva-alustojen puhdistamisessa ja niiden kovettumisen ehkäisemisessä. Laitteen monikäyttöisyys lisää sen kustannustehokkuutta. Suurin ongelma laitteessa lienee kuitenkin sen jättämä työjälki. Koska Sandmasterissa ei ole työn jälkeä viimeistelevää lanaa, jää hiekka-alue epätasaiseksi. Tämä vaikuttaa uimarannan yleisilmeeseen. Uimarannoilla käsin tehtävä hiekan tasoitus laitteen perässä on raskasta, ja vie huomattavan paljon aikaa. Tästä syystä Sandmaster ei sovellu viheralueyksikön käyttöön uimarannoilla.

Kuva 44. P.F.G. Delfino beachcleaner.

Kuva 45. Sandmaster.

BeachTechin mallistosta poimin kaksi keskisuurille rannoille tarkoitettua mallia. Nämä mallit eroavat toisistaan lähinnä toimintatavaltaan. BeachTech Marinassa (Kuva 46) on katettu ohjaamo, josta toiminnot suoritetaan. Laitteeseen voidaan kiinnittää erilaisia lisävarusteita, mikä tekee siitä hyvin monipuolisen. Etuina ovat myös mahdollisuus kulkea rantojen välillä laitteella sekä työn suorittaminen yhden henkilön toimesta. Rantojen välillä tapahtuva liikennöinti noin 30 km/h nopeudella onnistuu hyvin keskusta-alueella. Kuitenkaan kauempana sijaitsevien rantojen, kuten Strömsön, Kronvikin tai Vähänkyrön uimarantojen saavuttamiseen se ei sovellu. BeachTech 2000 (Kuva 47) on traktorin perään kiinnitettävä. Työn suorittaminen traktorivetoisella laitteella on helppoa, joskaan se ei mahdu ahtaimmille alueille. Molemmat BeachTechin laitteet pystyvät jyrkkiin käännöksiin. Niiden työsuoritusta koskevat tekniset tiedot ovat samankaltaiset. BeachTech 2000 on laitevalmistajan malleista työkapasiteetiltaan tehokkaampi. Suorituskyky on vertailtavista malleista suurin. Molemmissa BeachTechin laitteissa on lanat. Kyselyn mukaan Helsinki on tyytyväinen käyttämiinsä BeachTechin laitteisiin ja niiden työljälkeen.

Kuva 46. BeachTech Marina.

Kuva 47. BeachTech 2000.

H. Barber & Sons Surf Rake 400 HD (Kuva 48) on Surf Rake -mallin laitteista keskimäinen. Saatavilla on teholtaan suurempi ja pienempi laite. Surf Rake on BeachTech 2000:n tavoin traktorivetoinen. Surf Rake 400 HD on suorituskyvyllään hieman BeachTechin mallia heikompi. Surf Rake 400 HD:n työsyvyys jää puoleen BeachTech 2000:sta. Myös työleveys jää hieman kapeammaksi. Laitteen perässä on lana. Laitevalmistajan mukaan Surf Rake -malli kerää hiekalta myös hanhien jätökset. Tämä on huomattava etu, sillä hanhien jätösten siivous koneelli-

sesti nopeuttaa työn suorittamista käsin tehdyn keräämisen sijaan. Työ voitaisiin myös suorittaa useammin.

Kuva 48. H. Barber & Sons Surf Rake 400 HD.

Syitä, miksi viheralueyksikkö haluaa hiekan syväpuhdistusmenetelmää uusia, ovat nykyisen menetelmän hitaus ja raskaus. Työn tekeminen ajaen helpottaisi huomattavasti sen suorittamista. Samalla työn suorittaminen nopeutuu. Soveltuvia laitteita ovat tällöin ajettavat tai traktorivetoiset. Vertailukohteista sopivia laitteita ovat BeachTechin molemmat mallit sekä H. Barber & Sons:n malli. Näistä BeachTech Marina on kapasiteetiltaan pienin, mutta käytännössä varmasti riittävä. Sekä ajettavien, että traktorivetoisten haasteena on niiden suuri koko ahtaille paikoille. Jyrkän kääntöympyrän ansiosta ne ovat kuitenkin käytännöllisiä. Omasta mielestäni traktorivetoinen malli olisi viheralueyksikön käyttöön soveltuvin, sillä tarve on nimenomaan syväpuhdistuslaitteessa, joka on sekä työn suorittamisen, että kustannusten kannalta tehokas. Laite voitaisiin kiinnittää jo olemassa olevan traktorin perään. Myös pelkän puhdistuslaitteen huolto on kustannuksiltaan alhaisempi ja yksinkertaisempi ratkaisu kuin ajettavan laitteen.

Menetelmää valittaessa tulee miettiä, onko laitetta tarpeellista hyödyntää muilla tavoin, ovatko tarvittavat resurssit valmiina, kuten työntekijä ja traktori, jolla puhdistuslaitetta voidaan vetää sekä onko laitteen huolto helposti ja kustannustehokkaasti toteutettavissa. Myös rantojen kaltevuudet saattavat aiheuttaa haasteita puhdistuksen suorittamisessa eri laitteilla. Kaikki nämä sekä tarpeet laitteen työkapasiteetista vaikuttavat laitteen valinnassa. Jotta saataisiin mahdollisimman mielekäs ja tarkoituksenmukainen syväpuhdistuslaite, laitteen valintaan vaikuttavat budjetoidun määrän ja teknisten tietojen lisäksi työnjohdon, työtä suorittavien henkilöiden sekä laitetta huoltavien henkilöiden kokemukset ja toiveet.

6.1.3 Koirien kieltäminen

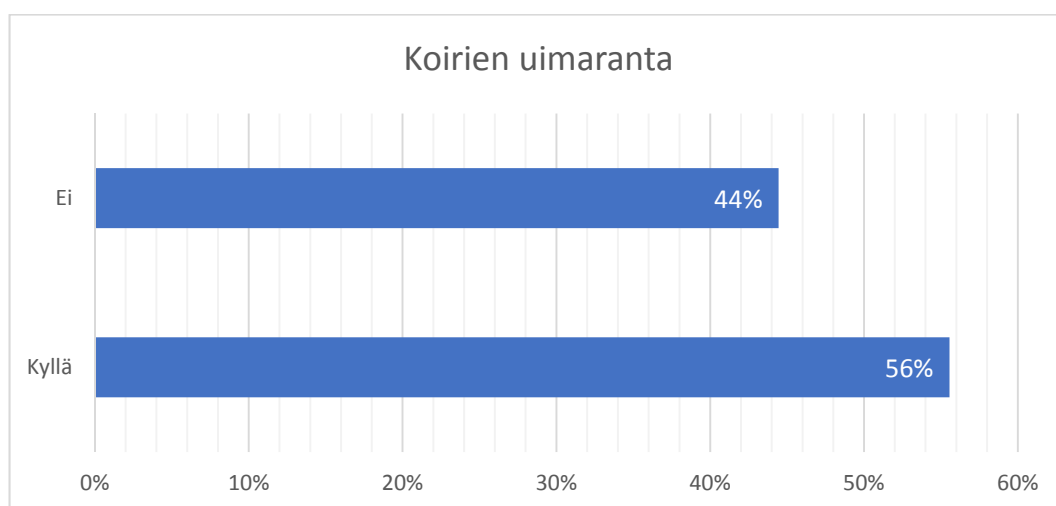
Yleinen näky viime kesänä Vaasan uimarannoilla olivat koirat. Huolimatta järjestyksessä säädetystä kiellosta koskien koiria uimarannoilla, rannoilla olevista useista kieltomerkeistä sekä asiasta kertomisesta uimarannoilla kävijöille, vierailtiin useammalla uimarannalla koiran kanssa. Ilmiötä tapahtui etenkin aikoina, jolloin uimarannoilla oli vähän uijia.

Sähköpostikyselyssä esille tulleita keinoja koirien estämiseksi uimarannoilla ovat koirakieltokyltit, koirille tarkoitettulle uimarannalle ohjaaminen sekä muu tiedottaminen. Muuta tiedottamista kyselyssä edustavat koirakiellosta kertominen uimarannoilla kävijöille sekä kaupungin tiedottamisen yhtenä pääkohtana esille nostettu koirien uittamiskielto yleisillä rannoilla.

Taulukko 5. Keinoja koirien kieltämiseksi uimarannoilla.

Koirien kieltäminen uimarannoilla			
	Koirakieltokyltit	Koirien uimaranta	Muu tiedottaminen
Espoo	Kyllä	Kyllä	Ei
Hanko	Kyllä	Ei	Ei
Helsinki	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Jyväskylä	Kyllä	Kyllä	Ei
Kotka	Kyllä	Kyllä	Ei
Lahti	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Oulu	Kyllä	Ei	Ei
Pori	Kyllä	Ei	Ei
Rovaniemi	Kyllä	Ei	Ei

Taulukossa 5 on esitetty kaupunkien uimarannoilla tehtyjä keinoja koirien kieltämiseksi. Kaikkien vastanneiden uimarannoilla on koirakieltokyltit. Useammassa kaupungissa uimarantojen koirakieltokyltit ovat sijoitettu jokaiselle kulkusuunnalle näkyvyyden varmistamiseksi. Näistä on koettu olevan pääsääntöisesti apua. Osa ihmisistä ei kieltomerkeistä kuitenkaan välitä. Kyselyn perusteella tehokas keino koirien esiintymisen minimoimiseksi yleisillä uimarannoilla on ohjaaminen koirille ja ihmisille tarkoitetuille uimarannoille. Kyselyyn vastanneista yli puolella on koirien uimaranta (Kuva 49). Koirien uimarantoja on kaupungeissa yksi tai useampi. Myös Hangon tavoitteena on tulevaisuudessa saada eläinten uittamiseen ja siellä oleiluun tarkoitettu ranta.

Kuva 49. Koirien uimarannat kaupungeissa.

Koirien kieltämiseksi uimarannoilla ja sen toteutumisen valvomiseksi, voidaan rannoille tehdä vierailuja eri ajankohtina. Koirakiellosta kertominen lisää ihmisten tietoisuutta. Samalla säännöllinen käynti uimarannoilla ehkäisee ei-toivottuja vierailuja koirien kanssa. Huolehtimalla riittävästä määrästä koirakieltokylttejä uimarannan ympärillä voidaan lisäksi ilmoitustauluille lisätä ote järjestyslain (612/2003) 4 luvun 14 pykälän 2 kohdasta koskien koirakielloa uimarannoilla.

Koirien uintipaikan kehittäminen Sundomin sillan kupeessa sekä ihmisille ja koirille tarkoitetun uimarannan rakentaminen lisäävät vaihtoehtoja, ja ohjaavat koirien kanssa kulkevia niille tarkoitetuille alueille. Sähköpostikyselystä saamieni vastausten perusteella useimmat kokivat koirille suunnattujen uimarantojen vähentä-

vän yleisillä uimarannoilla olevia koiria. Tämä tulee myös Vaasan huomioida koirien esiintyessä toistuvasti uimarannoilla. Suuren osan viime kesänä koirien kanssa Vaasan uimarannoilla vierailevien tarkoituksena ei ollut koirien varsinainen uittaminen, vaan yhdessäolo rannalla. Tämän vuoksi tulisi harkita sekä ihmisille, että koirille soveltuvan uimarannan toteuttamista. Vaasa voisi myös tiedottamisensa tuoda enemmän esille koiria koskevaa kieltoa yleisillä uimarannoilla sekä samalla ohjata ja kertoa Vaasan koirapuistoista, mahdollisesta koirille sallitun uimarannan toteuttamisesta sekä muista koirille suunnatuista toiminnoista.

6.1.4 Hanhien karkottaminen

Valkoposkihanhi on rauhoitettu tulokaslaji, joka kuuluu EU:n lintudirektiivin mukaisesti erityisesti suojeltaviin lajeihin. Valkoposkihanhia ei siksi saa metsästää kanadanhanhien tavoin. Kanadanhanhi on kooltaan valkoposkihanhea isompi vieraslaji. Molemmat hanhilajit tulevat pesimään samoihin paikkoihin vuosi toisensa jälkeen. Poikkeuslupaa valkoposkihanhien metsästämiseen voidaan hakea elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta.

Hanhet ovat Vaasan uimarannoilla tavallinen näky loppukesästä. Hanhet tarvitsevat ruuansulatukseensa hiekkaa, mitä ne saavat uimarantojen hiekka-alueilta. Lintujen ulosteet uimarannoilla saattavat hetkellisesti heikentää uimaveden laatua saateella. Ne koetaan myös viihtyvyyttä alentavana tekijänä uimarannoilla. Toisaalta hanhet värittävät kaupunkikuvaa, ja ovat etenkin lasten mieleen. Kaupungin nurmialueilla vierailevista hanhista on vähemmän haittaa kuin uimarannoilla viihtyvistä hanhiparvista, minkä vuoksi hanhien karkottaminen muualta kuin uimarannoilta ei ole tarpeellista.

Keinoja hanhien karkottamiseksi ei-toivotuilta alueilta on monia, kuten karkottaminen ihmisen tai koiran avulla, avoimien nurmialueiden pienentäminen, nurmikolle levitettävien syönninestoaineiden käyttö, muovijoutsenella, äänellä, laserilla tai ilmapalloilla pelotteleminen. Myös aitoja on asennettu hanhien kulkemisen estämiseksi. Hanhien karkotus ihmisen, koiran tai lasersäteellä avulla on luvanvaraista toimintaa.

Eri karkotuskeinojen ongelmana on niiden tehottomuus. Hanhien pyrähdettyä lentoon hätistelyn vaikutuksesta, palaavat ne usein nopeasti takaisin karkotuskeinoon loputtua. Toinen karkotusta vaikeuttava tekijä on hanhien tottuminen ihmisiin sekä myöskin käytettyihin karkotusmenetelmiin. Menetelmiä kannattaa vaihdella, ja niitä voidaan myös käyttää rinnakkain työn tehostamiseksi.

Kyselyyn vastanneista kolme kaupunkia kokivat hanhet ongelmaksi uimarannoilla. Nämä kaupungit (Espoo, Kotka ja Helsinki) sijaitsevat Suomen etelärannikolla. Myös Lahdessa ovat hanhet osalla uimarannoista haitaksi, ja on jouduttu turvautumaan karkotuksiin. Jyväskylässä ja Rovaniemellä uimarannoilla oleilee pääasiassa lokkeja, eikä näistä ole ollut haitallisia vaikutuksia esimerkiksi vesien laatuun. Hangossa ei hanhia ole pyritty karkottamaan niiden esiintymisestä huolimatta. Hanko sijaitsee hanhien muuttoreitin varrella, eikä siellä sen vuoksi ole tarvetta estää hanhien pääsyä tai levähtämistä. Hanhet oleilevat myös pääosin nurmialueilla.

Kaupungit, joissa hanhet ovat ongelma, kokivat niiden karkottamisen vaikeaksi, sillä hanhien määrät ovat kasvaneet ja ne tulevat rannoille jo aamuyöstä. Keinoja hanhien karkottamiseksi ovat olleet nurmialueiden vähentäminen, muovijoutsenet ja työntekijöiden suorittamat hätistelyt. Myös ranta-alueiden puhtaanapitoon hanhien jäljiltä on keskitytty. Nurmialueiden vähentäminen on pienentänyt hanhien määrää, joskaan ne eivät ole kokonaan hävinneet. Muovijoutsenet ovat auttaneet jonkin verran yksittäisten karkotusten kohdalla. Hätistelyistä on koettu olevan vain lyhytkestoista apua. Helsingissä hätistelyjä suoritetaan ympäristökeskuksen ohjeiden mukaan.

Vaasassa käytettyjä keinoja hanhien karkottamiseksi uimarannoilta ovat olleet pelottelu muovijoutsenten avulla sekä kanadanhanhen metsästys varsijousella. Muutamien hanhiyksilöiden metsästys on ollut tehokas keino pelotella kanadanhanhia, kun taas muovijoutsenten teho on jäänyt vähäiseksi. Valkoposkihanhien määrän lisääntyessä uimarannoilla tulee löytää metsästyksestä poikkeavia keinoja hanhien karkottamiseksi.

Kaupunkialueilla hanhet hyödyntävät ravintona pääasiassa leikattujen nurmikenttien kasveja ja kasvien osia. Hanhien lyhyt nokka hankaloittaa ruokailua pitkässä kasvillisuudessa. Myös ympäristön tarkkailu ja petojen havainnointi onnistuvat paremmin lyhytkasvustoisella alueella. Nurmikoiden leikkuutta harventamalla voidaan hanhien ruokailualeista tehdä niille epäsuotuisat /27/. Uimarantojen luonnontilaisuutta tulee pyrkiä edistämään. Uimarannan sijainti sekä lähiympäristö kuitenkin usein määrittelevät alueelta vaadittavat hoitovaatimukset, eikä esimerkiksi puistojen yhteydessä olevilla uimarannoilla voi nurmikon antaa heinittyä. Uimarannoilla hanhet oleilevat pääosin vedessä ja hiekalla. Tämän vuoksi nurmikon hoidollisista toimista tai nurmikoiden vähentämisestä ei ole merkitsevää apua hanhiongelman ratkaisemisessa.

Lippujen ja nauhojen avulla voidaan estää hanhien laskeutumista. Uimarannoille hanhet tulevat kuitenkin pääsääntöisesti uimalla, jolloin menetelmän teho jää lähes olemattomaksi. Tiheään asennetut liput ja nauhat vaikuttavat myös uimarannan ilmeeseen. Menetelmää voidaan tehostaa lisäämällä heijastavia pintoja. Hyötyjä ovat lippujen ja nauhojen käytön helppous ja edullisuus. /27/

Hanhien karkotuksessa voidaan kokeilla petolintuja muistuttavia leijoja. Näiden hyöty on lintujen hitaampi tottuminen niihin, sillä ne muistuttavat niiden luontaisista vihollista, jolloin pelkoreaktio toimii vaistonvaraisesti /27/. Rannoille sijoitettavien leijojen ja heijastavapintaisten heliumpallojen haasteena on saada ne pysymään kiinnitettyinä kovillakin tuulilla. Haasteita luovat myös muut sääolot, kuten sade. Leijat ja heliumpallot ovat helppo kohde ilkeille.

Koirien oleminen uimarannoilla on kielletty järjestyslailla, minkä vuoksi lintujen hätistelyä koiran avulla ei voida uimarannoilla toteuttaa. Muovijoutsenten tapaiset koiramallit saattaisivat kuitenkin toimia tehokkaana karkotuskeinona. Uimarannoilla voidaan myös kokeilla puusta veistettyjen eläimien, kuten koirien, joutsenten tai petolintujen käyttöä. Vaasan leikkipuistoihin ja rantareitille on viheralueyksikkö puuveistoksia tehnyt. Uimarannoilla ne toimivat sekä hanhien pelätimenä, että ilmettä rikastavana tekijänä. Hanhien tottuminen teoksiin voi kuitenkin

kin olla hyvin nopeaa, ja teho jää varsin lyhytaikaiseksi. Myös veistosten sijoittaminen hiekalle tarpeeksi lähelle rantaviivaa tuo mukanaan haasteita.

Erilaisilla räjähdyksillä, ammuksilla ja lajityypillisillä hälytys- ja pakoäänillä voidaan parhaimmillaan päästä kohtuullisen hyvin karkotustuloksiin. Valon välkkyminen yhdessä äänen kanssa tehostaa vaikutusta. Lintujen karkottaminen äänellä saattaa kuitenkin heikentää uimarannalla olijoiden viihtyvyyttä. Ääni saattaa myös tehdä hanhista levottomia sen sijaan, että ne poistuisivat alueelta. /27/ Ultraääntä lähettävät laitteet ovat yleistyneet eläinten karkottamisessa. Ultraääni on ihmisen kuuloalueen ulkopuolella, joten se ei aiheuta haittaa uimarannoilla oleville. Myös suhteellisen pieni koko on huomaamaton ja helppo sijoittaa. Ultraääni ei myöskään ole vaarallinen ihmisille eikä eläimille.

Ulkomailla on enemmän myynnissä erilaisia laitteita hanhien karkottamiseksi, kuten karkottavia ääniä, kuvamalleja ja valoja. Esimerkiksi Ohiossa Yhdysvalloissa sijaitseva perheyritys myy aurinkoenergialla toimivia valoja, jotka häiritsevät hanhien nukkumista, saaden ne etsimään uuden paikan. Valo on ihmiselle lähes havaitsematon, mutta välkkyy juuri hanhen silmätasolla. Valojen toimivuudesta ruokaileviin hanhiin ei kuitenkaan ole kerrottu. Valoja on saatavilla erilaisilla asennustavoilla, kuten maahan asennettava, kelluva (Kuva 50) ja pystytasoon kiinnitettävä. /28/

Kuva 50. Kelluva hanhen karkotus -valo maksaa noin 350 euroa. (Away With Geese)

Aitojen käyttö uimarannoilla heikentää alueen ilmettä sekä ennen kaikkea vaikeuttaa rantojen virkistyskäyttöä. Tämän vuoksi hanhiaitojen asentaminen uimarannoille ei ole suositeltavaa. Erilaisten syönninestoaineiden toimivuudesta hiekkalueilla ei ole tietoa. Syönninestoaineet voivat olla primäärikarkotteina käytettäviä kemikaaleja, jolloin linnut välttävät niitä hajun, maun tai ulkonäön perusteella tai sekundäärisiä karkotteita, jotka aiheuttavat ruokailun jälkeistä pahoinvointia /27/. Vaikka syönninestoaineita on tutkittu paljon, on niiden käyttöä kuitenkin harkittava uimarannoilla. Pienet lapset saattavat leikkiessään saada hiekkaa suuhunsa. Aineet saattavat myös olla haitallisia ympäristölle, ja etenkin vedessä elävän lajiston turvallisuudesta tulee huolehtia käytettäessä aineita uimarannoilla. Syönninestoaineiden käyttöä rajoittaa myös niiden alttius sääolosuhteille. Sateet huuhtovat aineet pois, ja niiden jatkuva lisääminen teettää töitä. Suomessa ei ole rekisteröity lintujen torjuntaan tarkoitettuja karkotusaineita /27/.

Hanhien karkottamiseen laajoilta alueilta kuluu aikaa ja rahaa, minkä vuoksi karkotuksia on hyvä suorittaa vain erityiskohteilla. Lähtökohtana hanhien karkottamisessa tulee olla karkotuskeinojen toimivuus pitkällä tähtäimellä. Karkotuksen te-

hokkuuteen vaikuttaa merkittävästi vaihtoehtoisten paikkojen saatavuus. Hanhilla tulisi olla hiekkaisia alueita, joissa ne voivat oleilla häiriöttä. Mikäli linnuilla ei tällaisia paikkoja ole, palaavat ne yhä uudelleen ei-toivotuille alueille. Hanhien perusteetonta häiritsemistä tulee välttää. Karkotus ei myöskään ole yksittäisten ihmisten tehtävä, vaan siitä huolehtii alueen ylläpitäjä. /27/

Lintujen karkottamisen haastavuuden vuoksi, tärkein keino hanhista aiheutuvan haitan minimoimiseksi on niiden ulosteiden tehokas kerääminen. Keskittyminen ranta-alueiden puhtaanapitoon hanhien jäljiltä ja ulosteiden kerääminen koneellisesti mahdollistaisivat työn tekemisen tehokkaasti pienentäen hanhista koettua haittaa. Tämä on huomioitava myös hiekan puhdistukseen hankittavan laitteen yhteydessä. Jotta puhtaanapitoa hanhien jäljiltä voidaan tehostaa, tulee muistaa, että lintujen ruokkiminen uimarannoilla on kiellettyä. Näin ennaltaehkäistään niiden suurempi parveutuminen rannoille. Myös uimarantojen käyttö hiljaiseen aikaan vähentää hanhien saapumista rannoille. Tämän vuoksi rantojen hyödyntämiseen ja toimintojen sijoittamiseen tulee panostaa. Työntekijöiden suorittamia uimakauden aikaisia hätistelyjä tulee jatkaa. Tällöin hätistelyt voidaan suorittaa useasti ja säännöllisesti. Myös alueelliselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset voidaan kysyä ohjeita hätistelyn suorittamiseksi.

6.1.5 Muut huomiot

Muista huomioista kysyttäessä, vastaajille annettiin mahdollisuus kertoa vapaavalmintaisesti uimarannoistaan tai niiden hoitoon liittyvistä asioista, joko kysymyslomakkeen aiheista tai sen ulkopuolelta. Tähän kysymykseen vastasi neljä kaupunkia. Kaksi näistä koski uimarantojen hoitoa, kaksi uimarannoilla tapahtuvaa ilki-valtaa.

Hangossa seulakoneella tehtävä puhdistus suoritetaan vain virallisilla uimarannoilla pelkän hiekan alueella. Hangossa on laajasti suojeltua luontotyyppiä, joilla seulakonetta ei voida käyttää, sillä seula puhdistaa myös kasvillisuuden hiekalta. Kotkassa uimarantojen uima-alueiden pohjat sukellaan Kymenlaakson pelastuslaitoksen harjoitussukelluksina muutaman vuoden välein. Yhdestä Kotkan uimarannan ylläpidosta vastaa paikallinen matkailuyrittäjä. Jyväskylän ja Lahden ui-

marannoilla kerrotaan esiintyvän ilkivaltaa. Jyväskylässä ilkivaltaa esiintyy öisin. Lahdessa uimarannoilla esiintyvää ilkivaltaa ovat sprayjaukset, rikkominen ja muu sotkeminen. Rannoilla esiintyy myös ajoittain huumeruiskuja. Lahti tekee jatkuvaa yhteistyötä terveysviranomaisen kanssa. Tällöin tiedottaminen, uusien määräysten ja suositusten valvominen on yhteistyön ansiosta tehokasta.

6.2 Yksittäisten uimarantojen kehittäminen

6.2.1 Ukkokari

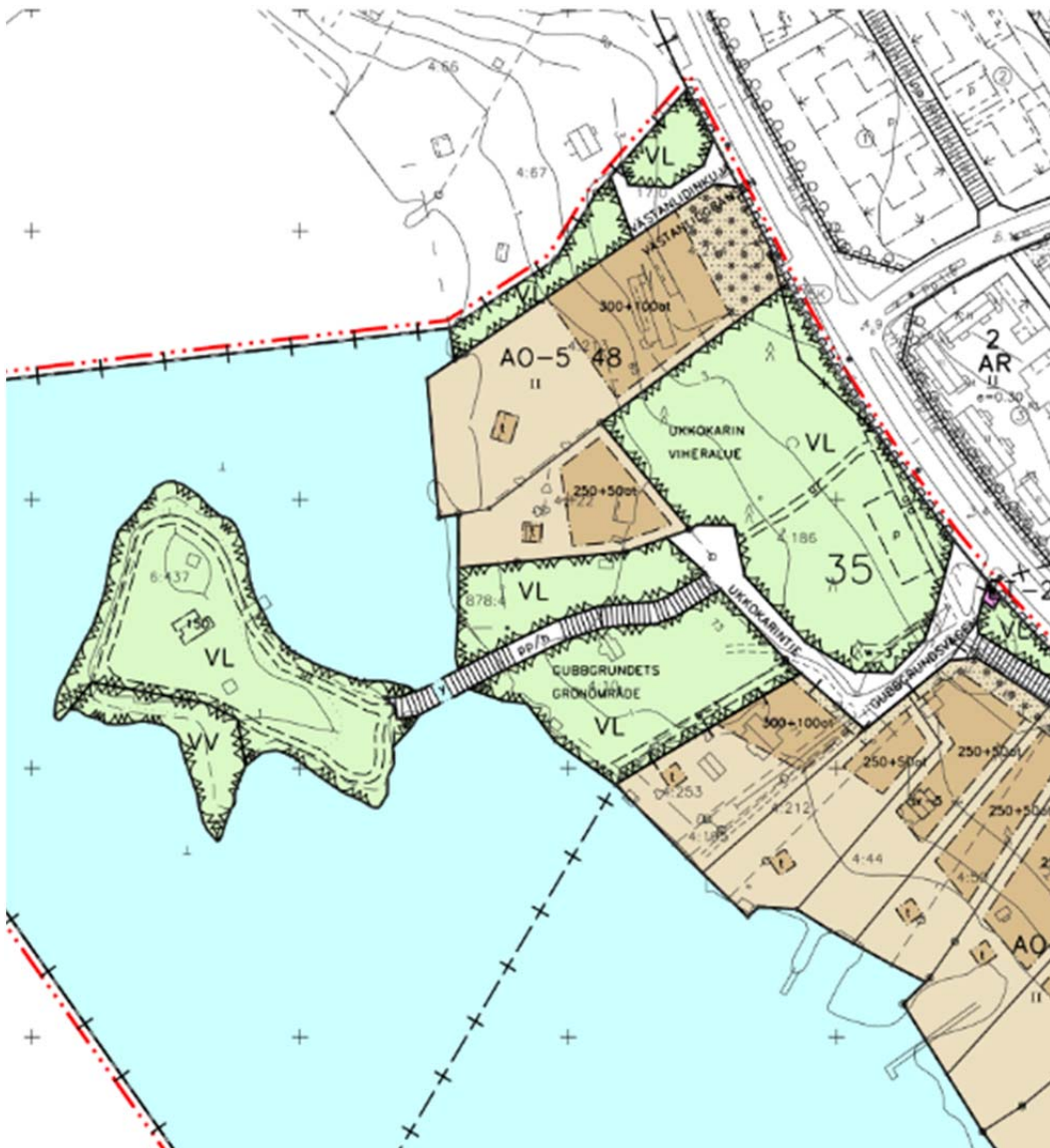
Uusien ja kasvavien kaupunginosien asukasluvun kehitys on yksi tekijä, joka ohjaa uimarantojen sijoittelua ja priorisointia /20/. Esimerkkinä tällaisesta kaupunginosasta on Vaasan pohjoispuolella, meren rannalla sijaitseva Gerby, jonne on viime vuosina rakennettu yhä lisää pientaloasutusta. Alueella olisikin kysyntää omalle uimarannalle, lähimpien rantojen sijaitessa 2,7 kilometrin (Strömsö) ja 4,3 kilometrin (Isolahti) päässä.

Gerbyssä sijaitsee nykyisin pieni Ukkokarin uimapaikka (Kuva 51). Uimapaikan läheisyydessä sijaitsevat muun muassa alakoulu, päiväkot, leikkipuisto, pieni ruokakauppa, koirapuisto sekä suosittuja lenkkeilymaastoja, kuten Gerbyn kuntorata. Uimapaikan kehittäminen viralliseksi uimarannaksi lisää alueen ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksia sekä täydentää uimarantojen saavutettavuutta. Ukkokarin kehittäminen on ollut kaupungin suunnitelmissa jo useamman vuoden ajan.

Kuva 51. Ukkokari on paikallisten suosima uimapaikka. (Heidi Kangasluoma)

Asemakaavassa (Kuva 52) alue on varattu lähivirkistysalueeksi. Myös mantereen edustalla oleva pieni saari on tarkoitettu pääosin lähivirkistyskäyttöön. Saaren lounaisosa on kaavoitettu uimarannalle. Saareen on merkattu johtavaksi jalankululle ja pyöräilylle tarkoitettu silta, jota voidaan myös käyttää huoltoajoon. Syksyllä 2018 saareen avattiin ympärivuotisesti toimiva ravintola. Myös asemakaavaan merkitty pysäköintialue on jo toteutettu. Alueella on olemassa olevat mahdollisuudet kehittyä virkistyskäyttöön soveltuvaksi uimarannaksi.

Kuva 52. Ukkokarin asemakaava, VL: lähivirkistysalue, VV: uimaranta-alue, pp/h: yleiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa, jossa huoltoajo sallittu, y: vesialueen ylittävä kevyen liikenteen yhteys. (Vaasan kaupunkisuunnittelu 2009)

Ukkokarin muuttaminen uimarannaksi voidaan tehdä asteittain. Tällä hetkellä mantereen puoleisella rannalla on roska-astia. Sinne voidaan aluksi tuoda välttämättömät varusteet, kuten pelustusrenkas ja köysi, ilmoitustaulu sekä pukusuoja. Myöhemmässä vaiheessa rannalle voidaan lisätä käymälä, kiinteät penkit ja mahdolliset leikkivälineet. Uimaranta on varustettava vähimmäistason mukaisesti, kuten muut Vaasan uimarannat lukuun ottamatta Hietasaarta.

Vaasan alueella viime jääkauden aiheuttama maankohoaminen on nopeaa. Tämä on myös huomioitava uimarantojen rantaviivan siirtyessä yhä kauemmaksi merelle, ja maa-alan kasvaessa. Erityisesti Ahvensaaren, Kustaanlinnan, Paratiisisaaren sekä Isolahden uimarannat ovat nopean maankohoamisen vaikutuksen alaisia. Näiden tilalle tulee löytää uudet uimarannat. Vaasan viheraluejärjestelmässä 2030 näille esitettyjä korvaavia vaihtoehtoja ovat Ukkokari, Isokari, Vaskiluodon niemi sekä Myrgrund (Kuva 53). /29/

Kuva 53. Korvaavien uimarantojen sijainnit maankohoamisen seurauksena.

6.2.2 Strömsö

Vaasan kaupungin uimarantastrategiatyöryhmän raportin mukaan Strömsön uimaranta tulee varustaa hyvin varustelluksi uimarannaksi Hietasaaren ohella. Strömsö on jo tällä hetkellä melko pitkälle varustettu. Käytännössä tämä tarkoittaa, että rannalle tulee lisätä muutama kiinteä penkki, liikuntaesteisille tarkoitettut pu-

kusuoja, käymälä sekä kulkuväylät, merkitty rantavalvomo, rantavalvoja, hyvä-tasoiset pelastus- ja ensiapuvälineet sekä liikuntaesteisille ja mahdollisesti uima-opetukseen soveltuva laitur. /20/

Strömsön uimarannan kehittäminen lisää toimintamahdollisuuksia eri käyttäjäryhmille sekä parantaa Vaasan uimarantojen varustetasoa ja valvontaa. Hyvin varusteltuna uimarantana Strömsö edistäisi Vaasan uinti- ja virkistysmahdollisuuksia.

6.2.3 Talviuintipaikka

Vaasassa on suuri määrä talviuinnin harrastajia. Vaasan ainoa talviuimapaikka on Pingviinit ry:n avanto Hietasaarella uimarannan vieressä. Jäseniä yhdistyksellä on yli 1060 ja kävijämäärä ylittää reilusti sadan päivittäin. Toisen talviuintipaikan rakentaminen vastaisi kysyntään sekä mahdollisesti myös lisäisi harrastajamääriä.

Talviuinnilla tarkoitetaan uimista tai kastautumista alle kymmenen asteisessa luonnon vesistössä. Se soveltuu niin aikuisille, vanhuksille kuin lapsillekin. Talviuinti nähdään terveysliikuntana. Sillä on useita todettuja terveysvaikutuksia, kuten stressin ja flunssan väheneminen, verenpaineen lasku, verenkierron parantuminen sekä unen laadun parantuminen ja vastaavasti pirteämpi olo valveilla. Talviuinnin sanotaan myös helpottavan astman oireita sekä särkyjä. Kuitenkaan sydän- ja verisuonisairauksista kärsiville talviuinti ei aina sovi. Tällöin tuleekin keskustella lääkärin kanssa harrastuksen soveltuvuudesta. /30/

Talviuintipaikka vaatii riittävän veden syvyyden sekä virtaamattoman vesistön, jotta riski joutua virran mukana jään alle on pieni. Tämä vaikuttaa paikan sijainnin valintaan. Esimerkiksi Strömsön edustalla on voimakas virtaus, jolloin talviuintipaikan sijoittaminen vaatii suojaseinien rakentamista avannon ympärille. Tämä taas lisää uintipaikan kunnossapitoa rakennelmien kunnan tarkastamisen, paikalleen asentamisen ja poistamisen myötä. /8/ Talviuintipaikan sijainnin valinnassa on kiinnitettävä huomiota myös nykyisin toimivan talviuintipaikan sijaintiin. Talviuintipaikka sijoitetaan mielellään kauemmaksi jo toimivasta paikasta, jolloin useammalle voidaan tarjota mahdollisuudet talviuintiin.

Riittävän syvän avannon lisäksi talviuintipaikalta vaaditaan avantoon johtavat portaat, turvallisuuteen liittyvä vähimmäisvarustus, valaistus, lämmin pukusuoja sekä mielellään sauna. Talviuintipaikalle tulee johtaa esteetön pelastustie. Talviuintipaikka voidaan esimerkiksi sijoittaa uimarannan tai talvisin käytöstä poissa olevien pienvenesatamien yhteyteen. Kunnan ylläpitämää talviuintipaikkaa koskevat samat määräykset kuluttajapalveluiden turvallisuudesta sekä uimaveden laadun valvonnasta kuin uimarantojakin. /8/ Talviuintipaikka lisää alueen ympärivuotista käyttöä ja virkistysmahdollisuuksia, sekä samalla myös kesäajan ulkopuolella tapahtuvaa ylläpitoa ja hoitoa. Tämä on huomioitava resursseissa.

6.3 Yleinen kehittäminen

6.3.1 Hoito ja ylläpito: lisättävä hiekka

Vaasan sijainti rannikolla lisää rantojen tuulisuutta, mikä taas lisää haasteita hiekan pysyvyydelle uimarannoilla. Tuulieroosion lisäksi hiekan raekoko vaikuttaa hiekan leviämiseen. Hienompi hiekka pölyää karkeampaa herkemmin. Hiekan leviäminen lisää hiekan lisäämisen tarvetta. Tarvetta voidaan pienentää suorittamalla hiekan syväpuhdistus useamman kerran kesässä.

Vaasan uimarannoille on nykyisin lisätty raekooltaan 0–0,8 millimetristä hiekkaa. Hienorakeinen hiekka on rantojen käyttäjien kannalta miellyttävämpi, sillä hiekka on pehmeän tuntuinen. Lisätyn hiekan raekoko määräytyy toimittajan saatavuuden mukaan. Hiekan mereen valumisen sekä muualle ympäristöön leviämisen estämiseksi, tulee rannoille lisätä raekooltaan karkeampaa hiekkaa. Tuulen muodostamat hiekkakasat ovat raekoolta yleensä 0,3–0,42 millimetriä. Tätä hienompi hiekka lentää tuulen mukana kauemmaksi. Tämän vuoksi tuulen aiheuttaman leviämisen ja pölyämisen estämiseksi, tulee hiekan vähimmäisraekoko olla mielellään 0,4–0,5 millimetriä. Uimarannoille soveltuva hiekka on pääosin alle 4,0 millimetristä. /8, 19, 31/

6.3.2 Hoito ja ylläpito: käymälät

Viime vuonna kemialliset käymälät olivat Vaasan uimarannoilla kesä–syyskuun ajan. Käymälöiden vuokraaminen uimarannoille vain uimakauden aikaisina kuu-

kausina pienentää kustannuksia. Tällöin käymälöiden vuokra koskisi kesäelokuuta. Ylimääräisiä tyhjennyskertoja pidempään rannoilla olevilta käymälöiltä tuskin tulee. Uimakauden päätyttyä, on uijia rannoilla vielä jonkin verran. Ajan viettäminen ja oleskelu uimarannoilla on kuitenkin vähäisempää. Ohikulkijat käyttävät satunnaisesti käymälöitä.

Toinen vaihtoehto vuokrattavien käymälöiden tilalle on asentaa uimarannoille ympäri vuoden toimivat kompostikäymälät. Kustannuksia muodostuu käymälöiden hankinta- ja asennusvaiheessa sekä ylläpidossa. Käymälöiden tyhjentämisestä ei suuria kustannuksia synny, sillä ne voidaan tyhjentää omien työntekijöiden puolesta. Käymälöille tarkoitettu kuivikkeesta sekä puhtaanapitotarvikkeista muodostuu osa kustannuksista.

Esimerkiksi Biolanin Kompostikäymälä eco (Kuva 54) on ympärivuotisessa käytössä toimiva kuivakäymälä. Käymälä on helppo asentaa ja huoltaa. Se on myös hajuton. Tyhjennys tapahtuu ulkona olevan alaluukun kautta. Tyhjennysväli käymälässä on pitkä, mikä helpottaa sen ylläpitoa. Syntyvää kompostimultaa voidaan hyödyntää lannoitteena koristekasveille. /32/

Kuva 54. Biolanin Kompostikäymälä eco Mustasaaren uimarannalla. (Heidi Kangasluoma)

Yhden käymälän hinta on 595 euroa. Kemiallisia käymälöitä on vuokrattu uimarannoille kuusi kappaletta, jolloin saman määrän kompostikäymälöiden hankintaan menisi 3 570 euroa. Tämän lisäksi käymälöille tulee rakentaa suojarakennukset ympärille. Elementeistä koottavia rakennuksia saa 700 eurolla. Lisäksi on hankittava maalit, kate- ja perustustavarat.

Kuivikkeen hinta neljältäkymmeneltä litralta on noin kymmenen euroa. Tämä määrä kuiviketta riittää suunnilleen sataan käyttökertaan. Yleiseen käyttöön tarkeituilla alueilla käymälöiden käyttö voi olla runsastakin, jolloin kuivikkeen riittävyys tulee säännöllisin väliajoin varmistaa.

Mitoitettaessa käymälöitä 15 vuodelle, on kompostikäymälöiden ja suojarakenteiden hankinta sekä asennus arvioilta 5 000 euroa. Asennustyö on arvioitu käyttäen yhdentoista euron tuntipalkkaa. Tyhjennys suoritetaan jätteen kypsyttyä katekompostiksi 5–8 viikon välein. Uimakauden aikana tyhjennysväli on tiheämpi kuin muulloin. Käymälät on tyhjennettävä kerran kuussa uimakauden aikana. Yhteensä tyhjennyskertoja on arviolta seitsemän vuodessa eli 105 käymälän elinkaaren aikana. Tyhjennyskustannukset ovat tällöin 577,5 euroa. Katteen hinnaksi 15 vuoden aikana tulee 5 250 euroa. Yhteensä kompostikäymälä tulee arvioni mukaan maksamaan 15 vuoden aikana 10 827,5 euroa, kun kemiallisten käymälöiden vuokra uimakauden ajaksi vastaavalta ajalta maksaa 23 400 euroa. Lisäksi niiden tyhjennys maksaa 42 150 euroa 15 vuodelta.

Kompostikäymälä ja kemiallinen käymälä ovat tilavuudeltaan lähes vastaavia. Kompostikäymälöiden käytön haasteena saattaa olla jätteen hidaskypsyminen katekompostiksi, jolloin tyhjentäminen riittävän usein ei ole mahdollista. Kompostikäymälöiden ympärivuotisesta käyttömahdollisuudesta saadun hyödyn lisäksi, se mahdollistaa myös ilkvallan esiintymisen, mikä tulee huomioida käymälöitä suunniteltaessa. Suuremmille uimarannoille tulee mahdollisesti sijoittaa useampi käymälä riittävyyden varmistamiseksi. Hankintakustannukset kompostikäymälöissä ovat suuret, mutta ylläpitokustannukset ovat selvästi pienemmät nykyisten kemiallisten käymälöiden kustannuksiin verrattuna. Kompostikäymälöiden elinkaari on todennäköisesti työssä arvioitua pidempi, sillä Biolanin käymälälle annetaan 20 vuoden takuu /30/. Käymälöiden elinkaarta voidaan pidentää niiden hyvällä hoidolla.

6.3.3 Hoito ja ylläpito: ilkvallalta

Siirrettävät varusteet, kuten pelastusrenkaat ja pukusuojat on hyvä kerätä pois uimarannoilta ennen hämärtyviä iltoja, jotka antavat otolliset olosuhteet ilkvallan teolle. Ilkvallan tarkoituksena on usein sen näkyvyys. Puhdistamalla töhrityt rakenteet ja pinnat poistetaan ilkvallan tarkoitus sekä estetään sen lisääntyminen. Ilkvallaa ennaltaehkäisemällä voidaan osaltaan säästää kustannuksissa. Tästä syystä myös pidempien jaksojen aikana, jolloin uimarannoilla ei varsinaisia uijia

ole, on hyvä käydä tarkastamassa tilanne. Säännölliset vierailut uimarannoilla lisäävät mahdollista kiinnijäämisriskiä, joka on tehokas menetelmä ilkeivallan torjumiseksi. /8/ Uimarannoilla on hyvä käyttää kiinteitä varusteita, joita ei voida käsivoimin siirtää sekä materiaaleja ja pintoja, jotka on helppo puhdistaa tai mahdollisesti uusia.

6.3.4 Saavutettavuuden edistäminen

Vaasan uimarannat ovat yleisesti helposti saavutettavissa, ja kohtuullisen lähellä keskustaa. Uimarannan helppo saavutettavuus lisää rannan houkuttelevuutta. Tätä tulee myös tietoisesti edistää. Rannat on merkittävä selkein kyltein. Pääsy kaikilla kulkuvälineillä tulee olla mahdollista ja turvallista. Uimarantoja on myös oltava tarpeeksi, jotta kuntalaisilla on mahdollisuus virkistäytyä. Huolehtiminen uimarannoille johtavien pelastusteiden esteettömyydestä sekä uimarannan sijaintitietojen ja turvallisuusohjeiden näkyminen ovat tärkeitä turvallisuustekijöitä.

Uimarantojen saavutettavuuden sekä varustetason parantamiseksi voidaan rannoille lisätä pyörätelineitä sekä invapysäköinnille merkittyjä paikkoja. Vaasa on pyöräilykaupunki, ja myös uimarannoille saavutaan usein pyöräillen. Pyöräpaikkojen mahdollistaminen houkuttaa ihmisiä lisää pyöräilyyn, ja myös rannan yleisilme on siisti, kun pyörät ovat niille merkityillä paikoilla. Tällä hetkellä ainoat invapysäköinnille varatut paikat sijaitsevat Hietasaarella.

Isolahden ja Vikingan pysäköintialueet ovat pienet ja merkitsemättömät. Näiden uimarantojen pysäköintimahdollisuuksia voidaan parantaa kasvattamalla pysäköintialueita tilan sallimissa rajoissa sekä merkitsemällä ne asianmukaisin kyltein.

Merikaarron etelärannan sisäänkäynnin turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota. Sisäänkäynnin parantaminen kasvattaa kevyen liikenteen turvallisuutta liikkua alueella. Suoritettavia parannuskeinoja voivat olla esimerkiksi nopeusrajoituksen alentaminen kyseisessä kohdassa nykyisen 80 km/h tilalle, kevyen liikenteen väylän tekeminen sekä tien poikki kulkevasta kevyestä liikenteestä kertovan varoituskolmion asentaminen. Nämä toimet eivät kuitenkaan ole viheralueyksikön päätettävissä.

Viheralueyksikkö on suunnitellut talven ja kevään 2018–19 aikana uudet ilmoitustaulut uimarannoille. Siistit ja selkeät ilmoitustaulut parantavat rantojen yleisilmettä sekä edistävät turvallisuutta. Ilmoitustaulussa on esitetty muun muassa uimarannan sijainti kartalla, osoite, ylläpitäjän yhteystiedot, yleinen hätänumero, turvallisuusohjeet sekä muita uimarantoja koskevia käytännön ohjeita, kuten koirakielto ja lintujen ruokkimiskielto. Ilmoitustaulun yhteyteen tulee lokerot uimavesinäytteiden tutkimustuloksia varten. Ilmoitustaulut ovat kiinteät ja ovat uimarannoilla ympäri vuoden.

6.3.5 Esteettömyyden edistäminen

Uimarannat tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että ne ovat pääsääntöisesti myös liikunta- ja toimintaesteisten käytettävissä. Liikunta- ja toimintaesteisiä ovat muun muassa pyörätuolilla kulkevat, näkövammaiset, kuulovammaiset, kehitysvammaiset sekä pitkäaikaissairaat. Myös pienet lapset, vanhukset sekä tilapäisesti vaikeasti liikkuvat voidaan katsoa olevan liikuntarajoitteisia. Pyörätuolille soveltuvan uimarannan voidaan yleisesti olettaa soveltuvan myös muille liikunta- ja toimintaesteisille. Kunnalla tulisi olla ainakin yksi tällainen uimaranta. /8/

Vaasan kohdalla Hietasaaren kehittäminen tällaiseksi uimarannaksi on kaikkein luontevinta sen jo toteutettujen esteettömyysratkaisujen vuoksi. Invapysäköintipaikkojen ja viime kesänä asennetun esteettömän uimalaiturin lisäksi liikuntaesteisille tulee olla pukusuoja, WC sekä esteetön pääsy laiturille ja mahdollisesti myös muualle hiekalla.

Vaasan uimarannoilla olevat nykyiset pukusuojat ovat pyörätuolille liian ahtaita. Pukusuojan kokoa isontamalla sekä sisääntuloluiskan asentamisella saadaan myös liikuntaesteisille toimiva tila vaatteiden vaihtoon suojatussa paikassa. Pukusuojan tulee olla sen kokoinen, että pyörätuolin on siellä helppo kääntyä. Pyörätuolilla kulkemisen mitoittamiseksi suunnittelussa käytetään apuna pyörätuolin kääntöympyrää, 1500 millimetriä, tarvittavan tilan varmistamiseksi /33/.

Esteetön WC voidaan vuokrata alan yritykseltä, kuten muut uimarannoilla olevat kemialliset käymälät. Esimerkiksi Remeo Oy vuokraa esteettömiä kemiallisia käymälöitä (Kuva 55). Käymälän mitat ovat 2200 x 1600 x 2250 millimetriä. /34/

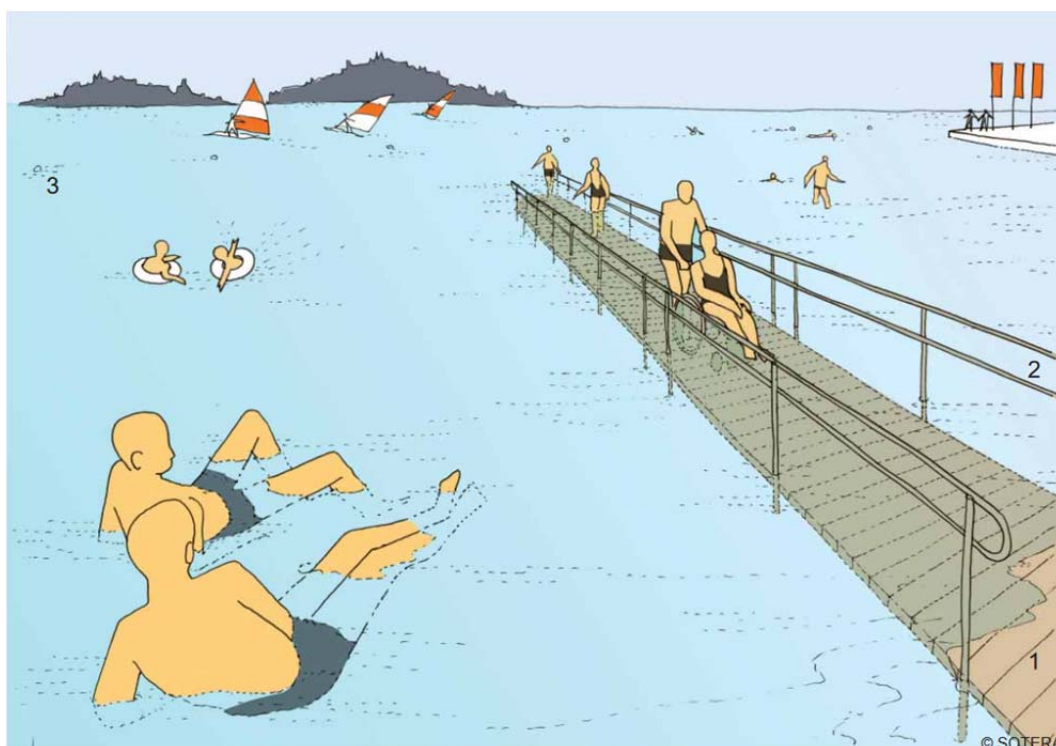
Kuva 55. Esteetön käymälä. (Remeo Oy)

Liikuntaesteisten mahdollisuuksia hyödyntää hiekkarantaa paremmin voidaan lisätä. Hietasaaren uimarannalle voidaan rakentaa kulkuväylä, joka kulkee pysäköintialueelta pukusuojan kautta uimalaiturille. Huomioitavia asioita esteettömyyden näkökulmasta ovat käytävän leveys, kaltevuus, vapaa korkeus sekä pintamateriaali. Pyörätuolilla kuljettavan yksikaistaisen käytävän leveys on 900 millimetriä. Ohittamiseen tarvittavan käytävän leveys on kaksinkertainen. Näkövammaisen tarvitsee keppitekniikan toteuttamiseen oppaan kanssa 1200 millimetriä leveän kulkuväylän. /33/

Kulkuväylän sallittu enimmäiskaltevuus pyörätuolin kanssa liikkuville on viisi prosenttia. Kulkuväylällä tulee olla levähdyspaikkoja 50 metrin välein. Vapaa korkeus kulkuväylän yläpuolella on 2100 millimetriä. Tämä on huomioitava väy-

lää sijoitettaessa kasvillisuuden lähelle. Kulkuväylän pintamateriaalien on oltava kova, tasainen ja luistamaton sateisellakin säällä. /33/

Hietasaaren kehittämisen lisäksi myös muiden uimarantojen esteettömyyttä voidaan parantaa. Tällöin on ensisijaisesti huomioitava pysäköintialueen sijainti rannan vieressä, maaston tasaisuus sekä loivasti syvenevä vesi. Esteettömien pukusuojien, käymälöiden ja uimalaitureiden lisäksi, voidaan uimarannalle suunnitella kuvan 56 kaltainen veteenmenoluiska. Luiska johtaa loivalla uimarannalla aina uimasyvyteen asti. Myös tässä on huomioitava luiskan leveys sekä pintamateriaalin ominaisuudet. Yksi vaihtoehto liikuntaesteisten veteen menon avuksi on erillinen rullattava matto. Maton toinen pää tulee olla kovalla alustalla, johon pyörätuolilla on helppo päästä, ja toinen pää uintisyvyudessa. Maton sijainnissa on huomioitava rannalla suoritettavat huoltotyöt, kuten syväpuhdistus. /8, 35/

Kuva 56. Uimasyvyteen johtava veteenmenoluiska. (SuRaKu-opas)

Näkövammaisia uijia voidaan opastaa rannalle sijoitettavien äänilaitteen eli äänimajakkan avulla. Myös ympäristöstään erottuvat värit sekä kontrastit auttavat heikonäköisiä hahmottamaan ympäristöä. /35/

6.3.6 Leikki-, kuntoilu- ja pelivälineiden lisääminen

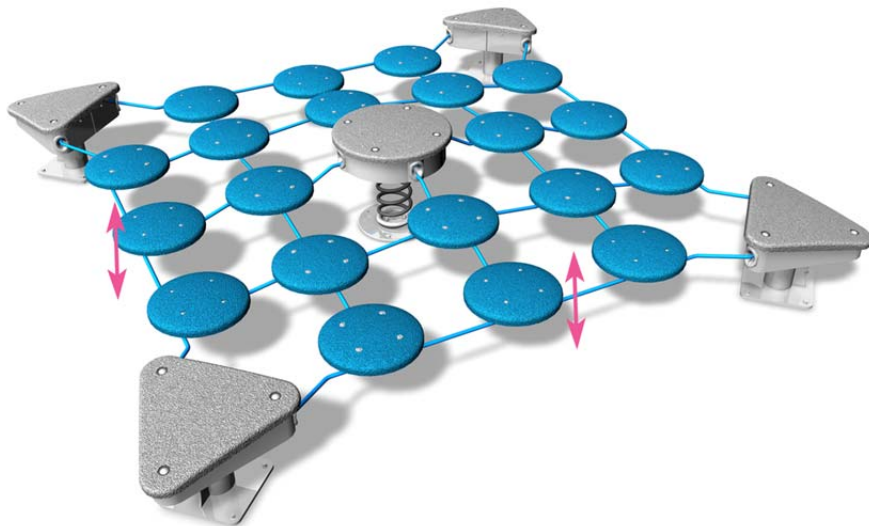
Uimarantojen palvelu- ja varustetaso riippuvat rantojen käytön määrästä. Rantojen käyttöön vaikuttavat rannan sijainti, käyttökauden pituus, koko ja saavutettavuus. /8/

Uimarannan siisti ja hoidettu yleisilme antaa rannasta puhtaan ja viihtyisän kuvan. Kunnossapidetty ranta houkuttelee ihmisiä virkistytymään ja vähentää ei-toivottua käytöstä. Rantojen riittävään varustetasoon tulee kiinnittää huomiota, ja mahdollisuuksien mukaan parantaa sitä. Uimarantojen käyttöä halutaan lisätä myös ympärivuotisesti. Eri toimintojen sijoittaminen uimarannoille lisää käyttäjäryhmien mahdollisuuksia viihtyä uimarannoilla.

Vaasan uimarannoille voidaan lisätä keinujen lisäksi muita lasten leikkivälineitä. Vaikka leikkimiseen rannalla ei aina erillistä aluetta tarvita, voidaan lasten mahdollisuuksia liikkua ja toimia lisätä. Välineiden valinnassa on huomioitava eri-ikäiset ja toimintakyvyiltään erilaiset lapset. /8/ Kuvissa 57–59 on esimerkkejä eri-ikäisille tarkoitetuista uimarannoille soveltuvista leikkivälineistä.

Kuva 57. 1–3 vuotiaille, Kaskelotti. (Lappset Group Oy)

Kuva 58. Yli 4 vuotiaille, Aallokko. (Lappset Group Oy)

Kuva 59. Yli 2 vuotiaille, Froggy. (Lappset Group Oy)

Leikkialueen on hyvä olla osittain suojattuna suoralta auringon paisteelta, riittävän kaukana vedestä tai aidatulla alueella sekä vapaa myrkyllisistä kasveista /8/. Laajempien leikkialueiden rakentamista Vaasan uimarannoille rajaa lähinnä tilan puute sekä jo toteutettu ympäristö.

Lasten leikkivälineiden lisäksi uimarantojen läheisyyteen voidaan sijoittaa aikuisille tarkoitettuja kuntoiluvälineitä. Erityisesti kuntopolkujen sekä muiden ulkoilumaastojen läheisyydessä oleville uimarannoille sijoitetut kuntoiluvälineet kasvattavat rannan kävijämääriä. Kuntoiluvälineiden sijoittamisella lähemmäksi voidaan luoda pieniä ulkokuntosaleja tai kuntoilupisteitä. Irtonaisia tai raskaita välineitä ei uimarannoille suositella laitettavan, sillä ne saattavat aiheuttaa vaaratilanteita lasten leikeissä /8/. Kuvissa 60 ja 61 on esimerkkejä uimarannoille soveltuvista kuntoiluvälineistä.

Kuva 60. Back'n Abs. (Lappset Group Oy)

Kuva 61. Air Walker. (Lappset Group Oy)

Sekä leikki- että kuntoiluvälineitä pitää huoltaa ja tarkastaa säännöllisesti niiden turvallisuuden vuoksi. Välineiden tarkastukset voidaan kuitenkin suorittaa yhtä aikaa uimarannoilla olevien keinujen tarkastusten kanssa. Leikki- ja kuntoiluvälineitä koskevat monet turvallisuusvaatimukset. Vaatimukset koskevat muun muassa turva-alueiden mitoitusta ja turva-alustojen ominaisuuksia. Rannoilla voidaan suosia lyhyen putoamiskorkeuden omaavia välineitä, jolloin turva-alustoilta vaadittavat ominaisuudet ovat löyhemmät.

Uimarannoille rakennettavien leikki- ja kuntoiluvälineiden alla voidaan hyödyntää hiekan ohella kumialustoja. Kumialustat ovat tasaisuutensa ja kestävyytensä vuoksi esteettömiä ja helppohoitoisia. Ne myös korostavat alueen ilmettä, sillä kumisia turva-alustoja on käytetty Vaasassa harvoin.

Uimarantojen yhteyteen voidaan sijoittaa erilaisia pelivälineitä ja -kenttiä kuten petanquekenttä tai ulkokäyttöön tarkoitettu shakkilauta. Myös rantalentopalloverkkoja voidaan lisätä uimarannoille. Pelikenttien toteuttamisessa on huomioitava vaadittava tila, materiaalit ja irtonaiset välineet, kuten shakkinappulat. Erilaiset pelivälineet ja -kentät mahdollistavat rantojen monipuolisemman hyödyntämisen eri kävijäryhmien kesken. Leikki-, kuntoilu- ja pelivälineiden sijoittaminen rannoille lisää alueiden käyttöä, huomioi eri käyttäjäryhmiä sekä luo uimarannoille omaleimaisen ilmeen. Uimarantojen yhteydessä olevat leikki- kuntoilu- ja pelimahdollisuudet myös lisäävät alueiden käyttöä uimakauden ulkopuolella.

6.3.7 Ympärivuotinen hyödyntäminen

Uimarantojen ympärivuotisella hyödyntämisellä lisätään alueiden käyttöä myös muuhun kuin kesäaikaan. Rannoille voidaan esimerkiksi sijoittaa grillejä, jotka mahdollistavat rantojen käytön talviliikunnan tauko- ja virkistysalueina. Huomioiden esimerkiksi jäällä kulkevat hiihtoladut tai retkiluistelureitit, voidaan selvittää parhaimmat rannat grillien sijoittamiselle. Grillien lisääminen rannoille saattaa kuitenkin aiheuttaa myös rannoilla tapahtuvaa häiriökäyttäytymistä ja ilki-valtaa.

Uimarantoja voidaan talvisin pitää retkiluistelureittien ja hiihtolatuksen tukikohtina. Rannoille voidaan suunnata erilaisia kaupungin tai yritysten järjestämiä ohjattuja liikuntatunteja- tai tapahtumia, esimerkiksi viime vuosina Vaasassa suosiossa ovat olleet puistojumppat. Vastaavia tapahtumia voitaisiin myös järjestää uimarannoilla.

Uimarantojen käytön lisääminen vuoden ympäri sekä toimintojen sijoittaminen rannoille vaatii myös valaistusta ainakin osalle rannoista. Rantojen valaistuksen toteuttamisessa on huomioitava muun muassa ympäristöön soveltuvuus, valaisimien lukumäärä sekä valaistustaso. Valaisimien määrä ja valaistustaso vaikuttavat rannan turvallisuuteen, mutta myös sen ympäristöön levittämään häikäisyyn. Uimarannan ei ole tarpeellista korostua liikaa mereltä päin katsottaessa. Uimarannan valaiseminen ehkäisee ilkeävaltaa.

6.3.8 Kävijämäärien seuranta

Uimarantojen tarkkoja kävijämääriä ei viheralueyksiköllä ole tiedossa. Kävijämääriä seuraamalla saadaan tietoja rantojen käytöstä. Saatua tietoa kävijämääristä voidaan hyödyntää muun muassa kehittämiskohteita kartoittaessa, ylläpito-resurssien ja varustetason arvioinnissa ja suunnittelussa.

Helsingissä Koffin puistossa on kokeiltu Paxcounter-laskuria puiston kävijämäärän selvittämiseen. Laskuri kerää puistossa vierailevien henkiköiden kännyköiden lähettämiä wifi- ja bluetooth-signaaleja. Koffin puiston kokeilu oli onnistunut, ja tavoitteena on saada laskuri useampaan puistoon. /36/

Mielekästä olisi myös antaa rantojen käyttäjille hyödyllistä tietoa. Näin uimarannoilla oleilijat näkisivät kävijämäärien lisäksi esimerkiksi kellonajan, ilman lämpötilan, tuulen nopeuden tai uimaveden lämpötilan. Laskuri toimii tällöin informaatiopilarina. Säätiöjen esittäminen vaatii kuitenkin sääasemien hankintaa uimarannoille.

Pilarilaskureita on toteutettu jonkin verran pyöräilijöiden laskemiseen. Kuvassa 62 on esimerkki Vantaan kaupungin kanssa yhteistyössä kehitetystä Metropolia ammattikorkeakoulun Syklari-prototyypistä. Syklarin tarkoituksena on antaa informaatiota pyöräilijöille ja muulle kevyelle liikenteelle, luoda imagoa pyöräystä-

vällisenä kaupunkina sekä antaa tietoa kaupunki- ja liikennesuunnittelun kehittämiseksi. Syklerin näytön sisältö on muutettavissa halutuksi. /37/ Myös Vaasassa on viime vuonna otettu käyttöön pyörälaskureita. Vaasan pyörälaskuri näyttää vuorokauden aikana ohittaneiden pyöräilijöiden määrän sekä kokonaismäärän vuodelta.

Kuva 62. Syklerin tapainen laskuri toimisi myös informaatiopilarina uimarannoilla. (Sykleri - tuotekehitys ja prototypointi, Olli Heiskanen, 2014)

6.3.9 Internetsivujen päivittäminen

Vaasan kaupungin internetsivuilla on poikkeavaa tietoa suomenkielisen sivuston ja ruotsinkielisen sivuston välillä koskien uimarantoja. Esimerkiksi Hietasaaren uimarannan kohdalla rantavalvonta on merkitty eri ajankohdalle. Myös sivuston alkuteksti, jossa kerrotaan yleisesti Vaasan uimarannoista, on puutteellinen ruotsinkielisessä versiossa. Ruotsinkielisessä versiossa tuodaan esille kaksi kyläyhdistyksen hoitamaa uimarantaa Vähässäkyrössä, joita ei suomenkielisessä versiossa ole mainittu.

Huomattavin poikkeavuus on kaupungin ylläpitämien Vähänkyrön uimarantojen puuttuminen suomenkielisiltä sivuilta. Jotta pystytään paremmin tarjoamaan kaikille suunnattua tietoa uimarannoista, tulee nämä sivustot päivittää ajantasaisiksi ja yhteneviksi. Internetsivuilla ja uimarantojen ilmoitustauluilla olevien tietojen tulee vastata toisiaan. Myös kaupungin karttapalvelun päivittäminen ajantasaiseksi on tarpeen, sillä Vähänkyrön uimarannat Merikaarto pohjoisranta ja Merikaarto eteläranta löytyvät palvelusta nimillä Annalan läntinen uimaranta sekä Annalan itäinen uimaranta. Kuntaliitoksen toteutuessa on palveluun lisättävä Mustasaaren puolella sijaitsevat uimarannat.

7 YHTEENVETO

Lainsäädännöllä vaikutetaan uimarantojen kunnossapitoon. Lainsäädäntö velvoittaa esimerkiksi uimarantoja ylläpitävän tahon edistämään rantojen turvallisuutta sekä soveltuvuutta kaikkien käyttäjäryhmien keskuudessa. Vaasan kaupungin ylläpitämien uimarantojen hoidon siirrettyä viheralueyksikön vastuulle, on viheralueyksikkö tehnyt parannustoimia, jotta uimarannat koettaisiin viihtyisämpinä ja kaikille käyttäjäryhmille soveltuvina. Uimarantojen siisti yleisilme, hyvä varustetaso ja saavutettavuus tekevät niistä viihtyisiä ja houkuttelevia virkistysalueita.

Uimarantojen kunnossapidosta aiheutuu viheralueyksikölle vuodessa yli 45 000 euron kustannukset. Näistä suurin osa on viheralueyksikön ulkopuolelta ostettuja hoitotoimia. Lähes yhtä suuren osan kustannuksista muodostavat myös henkilöstökustannukset.

Mustasaaren kunnan uimarantojen suuren määrän sekä ennen kaikkea suurten etäisyyksien vuoksi, uimarannoista muodostuvat kustannukset tulevat nousemaan merkittävästi mahdollisen kuntaliitoksen toteutuessa. Tämä tarkoittaa myös uusien ratkaisujen löytämistä uimarantojen kunnossapidon toteuttamiseen. Uimarannoista muodostuvien kustannusten lisäksi Sulvan maaumala vaatii tulevaisuudessa korjaus- ja uusimistöitä 15 vuotisen ikänsä vuoksi.

Uimarantojen kehittämisellä pyritään lisäämään uimarantojen monipuolista käyttöä sekä tehostamaan niiden kunnossapittoa. Huomioimalla eri käyttäjäryhmät voidaan parantaa heidän mahdollisuuksia toimia uimarannoilla. Talviuinnin suosion kasvu on nostanut kysyntää sen harrastamismahdollisuuksille. Erilaiset toiminnot uimarannoilla sekä talviuintipaikan rakentaminen lisäävät rantojen ympärivuotista käyttöä sekä houkuttelevuutta. Uimarantojen kävijämääriä voidaan hyödyntää kehittämissuunnitelmia tehtäessä sekä niiden onnistumisen seuraamisessa.

Uimarantojen kehittäminen tarkoittaa osaltaan niiden hoidon ja ylläpidon parantamista. Uimarantojen kunnossapidon kehittämisellä voidaan työn laatua parantaa ja kustannuksia pienentää. Tehtäviä toimia ovat muun muassa karkeamman hie-

kan käyttö sekä ilkivallan ehkäisy. Ilkivallan ehkäisy uimarannoilla tulee huomioida rantojen hoidossa ja kehittämisessä.

Uimarantojen hoidon parantamiseksi tulee hiekka-alueita puhdistaa tehokkaammin. Jotta työ voitaisiin suorittaa useammin, on hankittava tehokkaampi syväpuhdistuslaite. Laitteelta vaadittavia ominaisuuksia ovat muun muassa työn suorittamisen helppous, nopeus, laatu ja kustannustehokkuus. Nykyiset resurssit ohjaavat hankittavan laitteen valintaa. Traktorivetoisen laitteen etuina ovat mahdollisuus kiinnittää se jo olemassa olevaan traktoriin.

Uimarantojen syväpuhdistus voidaan ostaa ulkopuoliselta taholta, mikäli syväpuhdistusta suorittava yritys löytyy. Työn tulee olla laadultaan ja kustannuksiltaan tehokasta.

Koirien kieltämiseksi uimarannoilla tulee huolehtia koirakieltokylttien riittävästä ja niiden sijainnista jokaisella rannan kulkusuunalla. Tehokas keino koirien oleilun estämiseksi uimarannoilla on koirille soveltuvan uimarannan rakentaminen. Myös uimarantoja koskevan koirakiellon huomioiminen kaupungin tiedottamisessa lisää ihmisten tietoisuutta asiasta.

Kaupunkikuvassa näkyvät hanhet herättävät ihmisissä ristiriitaisia tunteita. Hanhet koetaan sekä viihtyisyyttä alentavana, että kaupunkikuvaa rikastavana tekijänä. Suurin hanhista aiheutuva haitta on niiden ulosteet. Uimarannoilla ne saattavat heikentää hetkellisesti uimaveden laatua. Ihmisten tietoisuutta lisäämällä sekä keskittymällä uimarantojen siistimiseen hanhien jäljiltä, voidaan hanhista koettua haittaa pienentää. Hanhien karkottamisen haasteellisuuden vuoksi karkottamisen toimivuus tulee huomioida pitkällä tähtäimellä, eikä käytettävistä keinoista saa aiheutua haittaa ympäristölle, rantojen viihtyisyydelle, ihmisen terveydelle tai eläimille. Tehokkain menetelmä saada hanhet etsimään uusia alueita on vaihtoehtoisten alueiden tarjoaminen. Toimivia keinoja hanhien karkottamiseksi on löydettävä kokeilemalla.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön suorittaminen tapahtui itsenäisesti. Tietoa on haettu useammasta internetlähteestä, kirjallisuudesta, toimeksiantajalta sekä muilta kaupungeilta tekemäni kyselyn muodossa. Kiinnostus aiheeseen, kokemus sekä työn luonne tekevät työn suorittamisesta mielenkiintoista ja sujuvaa. Opinnäytetyö on kattava kokonaisuus, jossa on huomioitu Vaasan kaupungin ylläpitämien uimarantojen nykyinen kunto, hoidosta muodostuvat kustannukset, uimarantojen ja niiden hoidon kehittäminen sekä kuntaliitoksen vaikutus uimarantoihin.

Kustannusten laskemisessa on hyödynnetty niin tarkkoja lukuja kuin laskettuja arvioita. Näin ollen kokonaiskustannukset luovat suuntaa antavan kuvan uimarantojen kunnossapidon kustannuksista. Kustannusten määrän vuosittaiseen vaihteluun vaikuttavat muun muassa ilkvallan esiintyminen, palkkojen suuruus sekä ulkopuolisten yritysten hintataso. Työssä oli tarkoitus laskea myös hiekan syväpuhdistuslaitteen polttoainekustannukset. Koska laitteen kulutuksesta ei kuitenkaan löytynyt luotettavaa arviota, on sen muodostama kustannus jätetty työstä pois.

Erilaisia toimia, joiden avulla uimarantoja voidaan kehittää, on paljon. Työssä esitetyt kehitysehdotukset ovat toimeksiantajan ja oman kokemukseni perusteella valittuja toimia. Ne antavat lähtökohdan uimarantojen kehittämisen suunnittelulle. Kehittämisen yhtenä tavoitteena tulee olla uimarantojen mielekkyys niitä käyttäville. Tämän vuoksi uimarantojen kehittämisen jatkosuunnittelussa voidaan osallistaa kuntalaisia mukaan kehittämiseen kysymällä heidän mielipiteitä ja toiveita tarvittavista kehitystoimenpiteistä. Tätä työtä voidaan hyödyntää kyselyn perustana.

Sähköpostikysely tukee uimarantojen kehittämisen lähtökohtia. Kysely oli tehokas keino muiden kaupunkien uimarantojen hoidon kartoittamiseen. Hyvän vastausprosentin perusteella kyselyä voidaan pitää luotettavana. Kyselyn toteutus vastasi odotuksiani siitä saamani laajan tietomäärän vuoksi. Kysymysten muotoilun haasteellisuuteen vaikutti laajojen asioiden muotoileminen ytimekkääksi samalla antaen vastaajalle tilaa omille ajatuksilleen.

Syväpuhdistuslaitteiden hintatietoja ei opinnäytetyössä ole esitetty, sillä niitä ei ollut saatavilla. Työn tarkoituksena on vertailla eri laitteita ja antaa vaihtoehtoja eri menetelmin toimivista syväpuhdistuslaitteista. Työssä käsiteltyjen asioiden ohella, myös laitteiden hinnat ohjaavat hankittavan syväpuhdistuslaitteen valintaa.

Työn suorittamisen edetessä ja rakenteen konkretisoituessa, Mustasaaren uimarantojen vierailut tehtiin talven aikana. Lumen peittämä maa vaikeutti osaltaan havainnointia. Uimarantojen maastosta sekä uimakauden aikaisesta varustetasosta tarkemman kuvan saamiseksi vierailujen suorittaminen toisena ajankohtana olisi ollut vaadittavaa. Opinnäytetyön suorittamisen ja lopputuloksen kannalta ei tällä kuitenkaan ole merkittävää vaikutusta.

Koska uimarantojen kunnossapito on vuosi sitten siirtynyt viheralueyksikölle, on niiden kehittäminen ajankohtaista. Viheralueyksikkö voi hyödyntää opinnäytetyössä esitettyjä tuloksia kustannuksista uimarantojen kunnossapidon, kehittämisen ja budjetoinnin tukena. Esiteltyt kehitysehdotukset antavat viheralueyksikölle ideoita uimarantojen hoidon ja käytön lisäämiseen. Opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää käytännön työssä ja suunnittelussa. Etenkin kuntaliitoksen toteutuessa antaa työ konkreettista hyötyä viheralueyksikölle.

LÄHTEET

- /1/ 19.8.1994/763. Terveysturvallisuuslaki. Viitattu 5.2.2019.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940763#L7P29>
- /2/ 27.6.2003/612. Järjestyslaki. Viitattu 5.2.2019.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030612?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=j%C3%A4rjestyslaki>
- /3/ 5.2.1999. Maankäyttö- ja rakennuslaki. Viitattu 5.2.2019.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=maank%C3%A4ytt%C3%B6-%20ja%20rakennuslaki>
- /4/ 10.4.2015/390. Liikuntalaki. Viitattu 5.2.2019.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150390?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=liikuntalaki>
- /5/ 29.4.2011. Pelastuslaki. Viitattu 5.2.2019.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110379?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=pelastuslaki>
- /6/ 920/2011. Kuluttajaturvallisuuslaki. Viitattu 5.2.2019.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110920?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kulutustavarat%20ja%20>
- /7/ 2006/7/EY. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi uimaveden laadun hallinnasta ja direktiivin 76/160/ETY kumoamisesta. Viitattu 14.1.2019.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006L0007&from=FI>
- /8/ Uimarantaopas 2006. Liikuntapaikkajulkaisu 90. 2006. Opetusministeriö, Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto ry, Rakennustieto Oy. Helsinki
- /9/ Uimarannat ja talviuimapaikat. 2008. Rakennustieto Oy. RT 97-10942. Viitattu 5.2.2019.
- /10/ 177/2008. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta. Viitattu 5.11.2018.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2014/20140711>
- /11/ 354/2008. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista valvonnasta. Viitattu 14.1.2019.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2008/20080354>
- /12/ Uimavesiprofiili Hietasaaren uimaranta, Vaasa. 2017. Viitattu 7.11.2018. Vaasan kaupungin vapaa-aikavirasto ja ympäristöosasto.
- /13/ Uimavesiprofiili Ahvensaaren uimaranta, Vaasa. 2017. Viitattu 10.1.2019. Vaasan kaupungin vapaa-aikavirasto ja ympäristöosasto.

- /14/ Uimavesiprofiili Kustaanlinnan uimaranta, Vaasa. 2017. Viitattu 10.1.2019. Vaasan kaupungin vapaa-aikavirasto ja ympäristöosasto.
- /15/ Uimavesiprofiili Mansikkasaaren uimaranta, Vaasa. 2017. Viitattu 11.1.2019. Vaasan kaupungin vapaa-aikavirasto ja ympäristöosasto.
- /16/ Uimavesiprofiili Strömsön uimaranta, Vaasa. 2017. Viitattu 11.1.2019. Vaasan kaupungin vapaa-aikavirasto ja ympäristöosasto.
- /17/ Uimavesiprofiili Carpellan uimaranta. 2018. Viitattu 8.2.2019.
<https://www.korsholm.fi/assets/Boende/Miljo/Badvatten/2018/BADVATTENPROFIL-2018-Carpella-FI.pdf>
- /18/ Kuntokartoitusraportti. Sulvan (Solf) maauimala Mustasaari. 2017. Vesilaitte.fi. Viitattu 20.2.2019. <https://www.mustasaari.fi/assets/Upphandlingar/Kjell-Backlund/Kuntokartoitusraportti-Sulvan-maauimala-170821b-.pdf>.
- /19/ Grandell, K-E. Vastaava puutarhuri. Vaasan kaupungin viheralueyksikkö. Haastattelu 15.2.2019.
- /20/ *Uimarantastrategiatyöryhmän raportti*. 2007. Vaasan kaupunki. Viitattu 15.1.2019.
- /21/ Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan yhdistymissopimusehdotus. 2019. Viitattu 31.1.2019.
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/atom/vaasan_kaupungin_ja_mustasaaren_kunnan_yhdistymissopimus_ehdotus.pdf
- /22/ Vaasan kaupungin ja Mustasaaren kunnan kuntarakenneselvitys. Selvitysraportti. 2018. Viitattu 31.1.2019.
https://www.vaasa.fi/sites/default/files/atom/vaasan_kaupungin_ja_mustasaaren_kunnan_kuntarakenneselvitys_-_selvitysraportti_4.12.2018.pdf
- /23/ Väestömuutosten ennakkotiedot. 2019. Viitattu 31.1.2019.
http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vamu/statfin_vamu_pxt_11lk.px/table/tableViewLayout2/?rxid=95ae8e29-cd52-4758-8031-74996c84292b.%20Tilastokeskus. Tilastokeskus.
- /24/ Väestö 31.12.2017. 2019. Viitattu 31.1.2019.
http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaerak/statfin_vaerak_pxt_004.px/table/tableViewLayout2/?rxid=95ae8e29-cd52-4758-8031-74996c84292b.%20Tilastokeskus. Tilastokeskus
- /25/ Väestöennuste 2015. 2015. Viitattu 31.1.2019.
http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vaenn/statfin_vaenn_pxt_003.px/table/tableViewLayout2/?rxid=059d5c8c-f813-49fa-a5f2-0258e13000a2. Tilastokeskus.

/26/ Työryhmän loppuraportti. Maankäyttö, asuminen, liikenne, ympäristö ja tekniset palvelut. 2018. Viitattu 31.1.2019.

https://www.vaasa.fi/sites/default/files/atom/loppuraportti_tekniset_palvelut.pdf

/27/ Nemi, M., Eronen, V., Koivisto, A., Koskinen, P., Nummi, P., Väänänen, V-M. 2007. Valkoposkihanhi pääkaupunkiseudulla. Ympäristöministeriö. Viitattu 1.3.2019.

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/38434/SY29_2007_Valkoposkihanhi_paakaupunkiseudulla.pdf?sequence=1.

/28/ Away with geese. Geese deterrent products. Viitattu 25.2.2019.

<https://www.awaywithgeese.com/shop/>

/29/ Vaasan viheraluejärjestelmä 2030. 2008. Vaasan kaupunkisuunnittelu. Viitattu 14.2.2019.

<https://www.oulu.fi/liikunnanolosuhteet/kuvat/Vaasan%20viheraluejarjestelma%202030%20ehdotus.pdf>

/30/ Asikainen, M., Kettunen, A., Korhonen, V., Linnolahti, J., Määttä, T., Rantala, J., Schärer, L., Sihvonen, M. 2011. Terveyttä talviuinnista. Opas talviuintiin. Suomen Latu ry. Viitattu 28.2.2019.

https://www.suomenlatu.fi/media/ulkoile/talviuinti/talviuinnin-julkiset-tiedostot/talviuintiopas_netti.pdf.

/31/ Morgan, R. P. C. 2005. Soil erosion and conservation. Third edition. Blackwell Publishing Ltd. PDF-dokumentti. Viitattu 18.2.2019.

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwjvLizwMXgAhXMdJoK-HYblC1gQFjAAegQIChAC&url=https%3A%2F%2Fwww.researchgate.net%2Ffile.PostFileLoader.html%3Fid%3D588d60dbf7b67e5c7449ba93%26assetKey%3DAS%253A455706806624256%25401485660378033&usg=AOvVaw0K6vQkQJnoFP3Is2nh_C7

/32/ Biolan Kompostikäymälä eco. Biolanin verkkosivut. Viitattu 25.2.2019.

<https://www.biolan.fi/tuotteet/biolan-kompostikaymala-eco>

/33/ Invalidiliiton verkkosivut. Viitattu 19.2.2019.

<https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/julkinen-rakennus/kulkuvayla>

/34/ Remeo Oy:n verkkosivut. Viitattu 19.2.2019.

<https://remeo.fi/tuotteet/saniteettituotteet/>

/35/ Ulkotilojen esteettömyyden kartoitus- ja arviointiopas SuRaKu. Suunnittelu – Rakentaminen – Kunnossapito. 2005. Helsinki. Viitattu 19.2.2019.

http://www.sotera.fi/pdf/suraku_opas.pdf. Helsingin kaupungin rakennusvirasto ja teknillinen korkeakoulu, sosiaali- ja terveydenhuollon tekniikan ja rakentamisen instituutti SOTERA.

/36/ Helsinki keräsi IoT-laskurilla tietoa Koffin puiston käytöstä. 2018. Viitattu 21.2.2018. <https://forumvirium.fi/helsinki-kerasi-iot-laskurilla-tietoa-koffin-puiston-kaytosta/>. Forum Virium Helsinki Oy, Helsingin kaupunkiympäristön toimiala.

/37/ Heiskanen, O. 2014. Sykləri - tuotekehitys ja prototypointi. Opinnäytetyö. Viitattu 28.2.2019. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/74714/Sykləri_tuotekehitys_ja_prototypointi.pdf?sequence=1

LIITTEET

LIITE 1. Vaasan ja Mustasaaren uimarantojen varustetasot.

Vaasan uimarantojen varustetaso (2018)														
	Ilmoitustaulu	Pelastusrenkas ja köysi	Koirakielto- kyltti	Pukusuoja	Käymälä/ WC	Roska- astia	Leikkiväli- neitä	Rantalento- pallokent- tä	Merkitty turvallinen uima-alue	Pöytä-penkki- ryhmä/kiinteä penkki	Laituri	Naisten uimahuone	Kioski/ Kahvila	Esteettö- myys huomioitu
Hietasaari	x	x	x	x	x	x	x			x	x		x	x
Ahvensaari	x	x	x	x	x	x	x			x				
Kustaanlinna	x	x	x	x	x	x	x			x		x		
Mansikkasaari	x	x	x	x	x	x	x		x				x	
Strömsö	x	x	x	x	x	x	x		x		x			
Viikinga	x	x	x	x	x	x	x			x				
Isolahti	x	x	x	x	x	x	x			x				
Paratiisisaari	x	x	x			x		x						
Kronvik	x	x	x	x		x	x				x			
Vähäkyrö	x	x	x	x		x				x				

Mustasaaren uimarantojen varustetaso (2019)											
	Ilmoitustaulu	Pelastusren- kaan teline	Koirakielto- kyltti	Pukusuoja	Käymälä/ WC	Roska- astia	Leikkiväli- neitä	Rantalento- pallokent- tä	Pöytä-penkki- ryhmä/kiinteä penkki	Grilli	Laituri
Björköby	x	x	x	x	x		x		x	x	x
Fjärdskär		x	x	x	x	x				x	
Grönvik	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x
Norra Vallgrund			x	x	x	x	x		x	x	
Bullerås	x	x		x	x		x		x	x	
Sommarösund	x	x		x	x	x	x	x		x	x
Raippaluoto	x	x	x	x	x		x	x			
Vistan				x	x	x	x		x	x	
Köklot	x		x	x	x	x			x		
Carpella	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x
Petsmo	x		x	x	x	x	x	x	x	x	
Österhankmo	x		x	x	x	x	x	x			
Tuovila	x		x	x	x	x	x	x	x	x	
Sulvan maauimala				x	x		x		x		

LIITE 2. Sähköpostikysely 19.2.2019 ja 25.2.2019.

Hei!

Valmistun Vaasan ammattikorkeakoulusta keväällä 2019 ympäristöinsinööriksi. Kirjoitan tällä hetkellä opinnäytetyötäni, jonka vuoksi myös lähestyn teitä.

Opinnäytetyöni käsittelee Vaasan kaupungin uimarantoja. Työni toimeksiantaja on Vaasan kaupungin viheralueyksikkö. Olisin ollut halukas tietämään miten teillä on uimarantojen kunnossapito toteutettu seuraavien kysymysten pohjalta. Toivoisin saavani vastauksenne viimeistään maaliskuun 8. päivänä (8.3.).

Mikäli ette ole oikea henkilö, lähettäisittekö ystävällisesti viestini eteenpäin uimarantojen kunnossapidosta vastaavalle.

1. Kuinka monta uimarantaa teillä on hoidettavana?
2. Miten/Millä suoritate hiekan syväpuhdistuksen? Kuinka usein työ tehdään vuoden aikana?
3. Koetteko edellä mainitun työtavan
 - työn suorittamisen kannalta tehokkaaksi (nopeus, laatu, helppous)?
 - kustannusten osalta tehokkaaksi?
4. Onko tarkoituksenne uusia hiekan syväpuhdistukseen käytettävää työmenetelmää? Miksi?
5. Millaisia keinoja teillä on ollut koirien kieltämiseksi uimarannoilla? Onko näistä toimista ollut apua?
6. Esiintyykö uimarannoilla lintuja (esimerkiksi kanadan- tai valkuposkihanhia)? Millä tavoin näitä on pyritty karkottamaan, ja onko aikeissa onnistuttu?
7. Mahdollisia muita huomioita.

Kiitos ajastanne ja vastauksestanne!

Ystävällisin terveisin

Heidi Kangasluoma